

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petik & Din 2., do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3., večji inzerati petik vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inostranstvo Din 25., Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

DALJNI VZHOD ZOPET V PLAMENIH

Položaj med Kitajsko in Japonsko se je tako poostril, da smatrajo odločitev z orožjem za neizbežno

Zeneva, 14. januarja. Po vestih iz japonskega vira je zbral kitajski general Bengšanaj 30.000 mož konjenice in udrl iz Jehola v Mandžurijo, kjer resno ogroža japonske čete. General Bengšanaj prodira proti Tahonanu, ki predstavlja važno železniško križišče. Če se mu posreči zasesti to križišče, so japonske čete odrezane od zaledja in je onemogočen dovoz živil in municije. Prav tako je zbral guverner Jehola štiri brigade po 30.000 mož ter namerava podpreti akcijo generala Bengšanaja. Japonci si prizadevajo pridobiti guvernerja Jehola na svojo stran, kar pa jim dosledaj ni uspelo.

Tokio, 14. januarja. Izjava, ki jo je podal japonski vojni minister general Arati, naglašajo, da Japonska ne bo upoštevala sklepe Društva narodov glede japonsko-kitajskega spora, se smatra kot pričetek novih bojov na Kitajskem. Japonci nameravajo sahatovati od Kitajske, da brezpogojno izprazni pokrajino Jehol, ki bi se nato priključila Mandžuriji. Če Kitajci tega ne bodo storili, bodo Japonci takoj prišli novo ofenzivo.

Zeneva, 14. januarja. Kitajski zastopnik v Ženevi je po brezuspešnih intervencijah pri Društvu narodov, naj bi takoj izdalo odločne ukrepe za ustavišnje japonskih napadov, poslal kitajski vladi poziv, naj organizira vojaško akcijo in izkrene Japonsko s kitajskega ozemlja. V svojem poročilu priporoča kitajski vladi, da more samo odločno vojaška akcija rešiti ugled in interese Kitajske. Če bo Kitajski s orožjem zaščitila svoje interese, potem bo tudi lahko računala na podporo velesil. Če tega ne stori, je vsako upanje na podporo velesil zaman.

Peking, 14. januarja. Kitajska vlada v Nankingu je poslala Zedinjenim državam Angliji, Franciji, Belgiji, Italiji, Španiji in Nizozemski noto, v kateri opozarja, da so Japonci z okupacijo Šanhajvnan, pri čemer so masakrirali na 10 tisoč kitajskih prebivalstva, kršili pogodbo iz leta 1901, ki je jamčila teritorialno nedotakljivost Kitajske. Zaradi tega opozarja kitajska vlada vse omenjene podpisnice te pogodbe, da ne more sama prevzeti odgovornosti za posledice, ki jih mora roditi japonska akcija na kitajskem ozemlju.

London, 14. januarja. Po zadnjih poročilih z Daljnega vzhoda je prišlo v pokrajini Jehol do novih krvavih spopadov. Kitajski čete so navalile na Japonce ter se je vnela bitka, ki še traja. V tukajšnjih diplomatskih krogih so izzvali te vesti veliko vznemirjenje, ker vidijo v tem pričetek izbruha velike vojne na Daljnem vzhodu, ki resno ogroža interese zapadnih velesil. Med Londonom, Parizom in Washingtonom se vrši živahna izmenjava misli v svrhu skupne akcije ki bi šla za tem, da se ustavi sovražnost in japonsko kitajski spor končno veljavno uredi.

New York, 14. januarja. AA. »New York Times« poroča, da ameriški zunanji urad ni pozval svojega poslanika v Tokiju, naj bi protestiral zaradi dogodkov v Šanhajvnanu, ker smatra, da je to že v zadostni obliki storil angleški poslanik. Pač pa smatra list, da bi japonsko prodiranje v pokrajino Jehol utegnilo imeti resne posledice.

London, 14. januarja. AA. Poučenim krogi sodijo, da znaša kitajska vojska v pokrajini Jehol kakih 100.000 mož.

Bratom pravoslavne vere želimo srečno novo leto!

Pastirski list

proti Sokolstvu

Ljubljana, 14. januarja. Preteklo nedeljo je bila v cerkvah dravske banovine prečitana poslanica jugoslovenskih škofov. Vsebinska poslanica je vzbudila splošno začudenje v vseh krogih. Nihče pa ni pričakoval, da naši škofje v sedanjih kritičnih časih svojim vernikom ne bodo znali dati druge tolažbe, kakor da s tako visokega mesta znova zasejejo mržnjo in nastopijo proti ideji bratstva in sloge med jugoslovenskim narodom. Vsa poslanica je namreč posvečena zgolj sokolstvu in ga prikazuje kot brezversko ali celo protiversko organizacijo, pozivajoč vernike, naj pri taki organizaciji ne sodelujejo.

Ne bomo se spuščali v to, kaj je prav za prav cilj in namen te poslanice, pribiti pa moramo, da je tako po svoji vsebini, kakor po času in načinu objave docela zgrešena. S kakim razpoloženjem so sprejeli to okrožnico verniki, priča najbolje dejstvo, da so v mnogih krajih v velikem številu zapuščali cerkve in glasno protestirali proti takemu načinu verske tolažbe.

V naši državi imamo pet večjih veroizpovedi in je zaradi tega prav, da država nobene veroizpovedi ne protežira pred drugo in da se povsod upaja verska strpnost. Številni primeri v drugih državah dokazujejo, kam vodi verska nestrpnost. In Sokol kot največja versonarodna organizacija ne sme in ne more zavzemati nobenega drugega stališča, kakor da spoštuje versko prepričanje vsakega svojega člana. Njegovo vrhovno geslo je: bratstvo, ljubezen in enakost brez razlike vere in plemena.

Kritika pastirskega lista kulminira v tem, da je Sokol protiverski, da ima protikatoliško tendenco in da so bili že nameni osnovatelja sokolstva dr. Mirolava Tyrša protikatoliški, da je delovanje sokolstva pogubno za moralno vzgojo naroda in da zaradi tega katoličani ne smejo prepuščati svojih otrok vzgoji Sokola kraljevine Jugoslavije.

Brez ozira na to, da je Sokol kraljevine Jugoslavije osnovan z zakonom od 5. decembra 1929, brez ozira na dejstvo, da je za delo te organizacije izdan poseben statut, ki je objavljen v Službenih Novinah 15. februarja 1930 in brez ozira na staro resnico, da morajo spoštovati zakone vsi državljani države ne glede na svoj položaj, se obtožbe proti Sokolu ne krijejo in so brez vsakega dokumentarnega dokaza.

Prva redna glavna skupščina Sokola kraljevine Jugoslavije se je vršila 29. marca 1931 v Beogradu. Na tej skupščini je bila med drugimi sprejeta tudi načelna in obvezna resolucija o vprašanju »Sokolstvo in vera«. Objavljena je v knjigi »Pota in cilji Sokola kraljevine Jugoslavije« in se glasi:

»Sokolstvo kot ideja svobode priznava tudi svobodo prepričanja in misli vsakega posameznika. Od svojega članstva zahteva, da spoštuje vsako odkrito in iskreno prepričanje in mišljenje ljudi. Sokolstvo zlasti spoštuje tudi vsako versko prepričanje in čuvstvenost ter smatra, da je vera najsvetejši del notranjega življenja vsakega posameznika. Ta bitni del človeškega naziranja na svet sokolstvo ceni in spoštuje.

Vsak pripadnik sokolske organizacije lahko svobodno izvršuje nauke in predpise svoje vere in cerkve. To ni samo naša formalna izjava, marveč je to globoko ukoreninjeno v našem notranjem življenju, ki mora biti prežeto s sokolskimi vrtilinami lepote, dobrote in resnice, kar se mora povsod in vselej pri vsakem posamezniku izražati iz same njegove duše. V smislu sokolske ideje in sokolskih nauk mora biti vsak pripadnik sokolske organizacije borec za resnico in pravico za vse, kar je dobro in lepo. Vsak naš pripadnik naj si prizadeva, da se čim bolj bliža najvišji absolutni resnici in pravici, dobroti in lepoti. Za doseg tega idealnega cilja so vsakomur na razpolago tudi sredstva, ki mu jih proži njegova vera in cerkev.

Očitati organizaciji, ki tako iskreno in globoko strpno postopa napram verskemu čustvovanju vseh svojih pripadnikov, da je brezverska, odnosno protikatoliška, more samo oni, ki mu je na potu, da so vse vere in pripadniki vseh cerkvenih organizacij enako dobrodošli v sokolstvu, ako so iskreni in pošteni. Če je komu na potu to dejstvo in ako je

na potu še bratstvo in sloga Jugoslovenov vseh veroizpovedi, potem se pač ne more reči, da je sokolstvo izzvalo to odvisno razpravo, ki gotovo nima namena in cilja omiliti duhovne in druge težave današnjih dni. Tudi najbolj goreči pripadniki raznih veroizpovedi, tudi katoliške, niso našli pri Sokolu dela ali stremiljenja, ki bi bila v nasprotju z njihovimi verskimi nazori; in to niti ne katoliški duhovniki, ki so bili in so še danes mnogokje člani in v sokolskih društvih, ker v njih ne najdejo nič brezverskega in nič protikatoliškega. Tega ni našel niti veliki vladika Josip Juraj Strossmayer, ki je tako obilno podpiral in povsod priporočal poslovanje sokolskih društev, ki je poklanjal Sokolom zastave in jim pomagal graditi domove. Tudi v naši najbližji sosesčini, v šiški imamo tak primer.

Dr. Janez Evangelist Krek, katoliški duhovnik in narodni voditelj, je pisal leta 1906. svojemu prijatelju:

»Dragi moj! Tako mi je dozorelo: Nespametno je, da telednevno društvo izbiramo nova imena in nov kroj. Bomo Sokoli, pravila in kroj in vse naj bo sokolsko. Čemu konkurenca?«

Ali je treba še kakakega dokaza, da ni nobenega resnično verskega razloga, ki bi govoril proti sokolstvu? Mislimo, da ne. Zato pa je tudi razumljivo, zakaj je čitanje protisokolskega pastirskega lista v cerkvah vzbudilo tako veliko začudenje in splošen odpor ne le pri pripadnikih Sokola, marveč tudi pri vseh drugih treznih in mislečih ljudeh. Sokolstvo je moralo prenesti že mnogo krivinih napadov, preneslo bo tudi tega najnovejšega, iz katerega bo izšlo le še bolj okrepljeno.

Češka ekipa za Bohinjo

Ljubljana, 14. januarja. Letošnje državno prvenstvo v smučanju bo zopet izredno zanimivo, saj se pričakuje udeležba najpomembnejših inozemskih tekmovalcev iz Češke Slovaške. Poljske in Nemčije. Kakor v drugih državah, je prvenstvo tudi pri nas mednarodno, kar daje našim domačim tekmovalcem priložnost, da se pomerijo z odličnimi predstavniki tujih držav in je torej državno prvenstvo glavna preizkušnja in merilo našega napredka. Prvo mednarodno državno prvenstvo je bilo l. 1931 v Bohinju, kamor so Čehi poslali svojo najmočnejšo ekipo 7 tekmovalcev, ki so se nad vse odlično plasirali, saj so izjemno 2. mesta, ki ga je zasedel Joško Janša, pobrali vse ostale nagrade in tudi naslov državnega prvaka Jugoslavije.

Tudi letos se Čehi udeležijo našega prvenstva in so že imenovali svojo tekmovalno vrsto. Pod vodstvom funkcionarja Svaza lyžarja g. Jirke bodo tekmovali v Bohinju Barton, Šimunek, Cepka in Kadavy. Šimunek je že večkrat dosegel prvo mesto v kombinaciji in s tem naslov državnega prvaka. V teku na 18 km je bil tretji za Joškom Janšo, doim je bil pri skokih drugi za Guttmorsenom. Kadavy je bil v kombinaciji četrti, v teku na 18 km pa šesti. Za nas nova udeležena sta Barton in Cepka. Prvi slovi kot eden najboljših češkoslovaških tekmovalcev in se je tudi na olimpijadi v Lake Placidu odlično plasiral. Je enako dober v teku in v skokih. Cepka spada med elito čeških tekmovalcev in je po naziranju Čehov samih eden izmed največjih talentov mlajše generacije.

JZSS pričakuje v kratkem se odgovor iz Varšave glede poljskih tekmovalcev, ki se bodo tudi udeležili našega državnega prvenstva, niso pa še določili svojih tekmovalcev. Kakor se vidi bodo naši tekmovalci imeli izredno težko nalogo. Lani se je Jakopiču posrečilo, da si je naziv inozemski udeležbi priboril naslov državnega prvaka, letos bo pa boj mnogo trši, ker je konkurenca hujša. Jutrišnja tekma v Planici, kjer bodo nastopili najboljši tekmovalci Ilirije, Ljubljane in akademikov, nam bo dala prvo sliko forme naših tekmovalcev. Do državnega prvenstva pa bo treba še mnogo trdega dela.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curich: Park 20.2750, London 17.4250
New York 519.62, Brusel 71.9750, Mladar 26.60, Madrid 42.4750, Amsterdam 208.70
Berlin 123.3875, Dunaj 73.02, Sofija 3.76
Praga 15.38, Varšava 58.20, Bukarešta 3.0650.

Delavstvo za uvedbo 40urnega delovnika

Konferenca mednarodnega urada za delo v Ženevi — Delavstvo smatra znižanje delovnega časa za najboljši izhod iz krize

Zeneva, 14. januarja. Na včerajšnji popoldanski seji konference, ki jo je sklical mednarodni urad za delo, je švicarski delegat dr. Schürch predlagal, naj se sklene mednarodna konvencija o uvedbi 40-urnega delovnika. Zavračal je ugovore, da bi to povzročilo produkcijske stroške, ker bi se znižal delovni čas in povečalo število zaposlenega delavstva in da bi bila taka večja obremenitev za gospodarstvo neznosna. V svojem govoru je poudarjal, da leži v bankah milijone in milijarde mrtvega kapitala, ki bi se moral zopet dovesti industriji in obrti, da bi v obliki plač in mezd zopet prišel v promet. S tem bi se olajšalo stanje celokupnega gospodarstva. Glavni vzrok krize je baš v tem, da je silno padla kupna moč širokih slojev delavstva. Delavstvo je na vsak način za to, da se prouči vsa pota in sredstva za mirno ureditev sedanjega težavnega položaja, da se na ta način izogne še težjim socialnim borbam, ki bi povzročile še hujšo gospodarsko desorganizacijo.

ga kapitala, ki bi se moral zopet dovesti industriji in obrti, da bi v obliki plač in mezd zopet prišel v promet. S tem bi se olajšalo stanje celokupnega gospodarstva. Glavni vzrok krize je baš v tem, da je silno padla kupna moč širokih slojev delavstva. Delavstvo je na vsak način za to, da se prouči vsa pota in sredstva za mirno ureditev sedanjega težavnega položaja, da se na ta način izogne še težjim socialnim borbam, ki bi povzročile še hujšo gospodarsko desorganizacijo.

Schleicherjeva šahovska poteza proti Hitlerju

Z vstopom Strasserja v vlado bo prišlo v narodnosocialistični stranki do razkola

Berlin, 14. januarja. Včerajšnji nad dvurni razgovor med državnim kancelarjem Schleicherjem in voditeljem nemških nacionalcev Hugenbergom, je imel za posledico, da so se vesti o skorajšnji prenosni vladi še zgoštile. Smatra se že za gotovo dejstvo, da bo Strasser imenovan za podkancelarja in istočasno za pruskega komisarja. To imenovanje bi se moralo izvršiti še prihodnji teden. V tem vidijo politični krogi šahovsko potezo generala Schleicherja proti narodnim socialistom. General Schleicher namerava na ta način razcepiti

narodne socialiste. Kar se tiče ostalih kombinacij glede vstopa v vlado Hugenberg in Stegerwalda, jih smatrajo v političnih krogih za neresne ker sodijo, da bi bilo vsako sodelovanje med temi politiki nemogoče. Če bo Strasser stopil v vlado, bo državni zbor najbrže odgojen. Ako pa bi se vendarle sestel in izrekel vladi nezaupnico, bo takoj razpuščen. V vrstah narodnih socialistov so izzvali veliko vznemirjenje in na vsi moč si prizadevajo, da bi prišlo zopet do sporazuma med Hitlerjem in Strasserjem.

Hoover na umiku

Hoover preključuje svoje obljube Franciji glede ureditve dolgov v zvezi z reparacijami

Pariz, 14. januarja. AA. Hooverova izjava, da se o priliki pogajanja z Lavalom ni vezal napram Franciji, ni iznenadila pariškega tiska. Mnogi listi pa jo komentirajo in ostro obsodijo Hoovera.

»Figaro« pravi, da bo Hoover v kratkem izdal knjigo o vojnih dolgovih. List je mnenja, da bi Hoover bolje storil, da utihne in da raje prizna svoje napake, kakor je to storil ameriški narod, ko je pri zadnjih volitvah z njim obračunal.

Ostro obsodbo izreka tudi list »Ami du peuple«, ki opozarja na zakasnelo Hooverovo opravičevanje. Hoover je ravnal le iz osebnih nagibov.

K besedi se je zdaj oglašil sam Laval, ki pravi v »Petit Parisien«, da so informacije »New York Timesa« v tako kričečem nasprotju z uradnim komuniquejem, ki sta ga parafirala sama Laval in Hoover, da na te informacije sploh ne odgovarja in da ne veruje, da bi jih bil dal Hoover.

»Le Matin« pa ponatiskuje ta zgodovinski komunique o Laval-Hooverovih razgovorih v Washingtonu v jeseni 1931. Po tem komuniqueju je Laval izjavil izrecno, da je treba poudariti troje:

Prvo, da so vojni dolgovi povezani z reparacijami, drugo, da je tu obljuba Amerike, da se dolgovno vprašanje uredi za gospodarske stiske, in tretje, da je dopuščjen povratek na Youngov načrt.

Tudi napram poročevalcu »Excelsior« je

Laval izjavil, da se čudi takim informacijam iz ust odhajajočega predsednika USA Hoovera.

New York, 14. januarja. AA. Roosevelt je imel sestanek s senatorjem Swansonom. Razpravljala sta o sodelovanju Zedinjenih držav na konferenci za razorožitev, za vojne dolge in za druga, gospodarska vprašanja. Po mnenju »Herald Tribune« so podobni razgovori in posveti Roosevelta dokaz, da se novoizvoljeni predsednik Zedinjenih držav pripravlja na svoje novo mesto in da sestavlja smerice svoje bodoče zunanje politike. Roosevelt zaenkrat odklanja vsako izjavo o svojem stališču napram filipinskemu vprašanju.

Kriza francoske tekstilne industrije

Pariz, 14. januarja. AA. Zveza francoske tekstilne industrije je poslala finančnemu ministru Cheronu spomenko v kateri zagovarja izravnano državnega proračuna z masivnimi redukcijami izdatkov. Hkratu pa odločno protestira proti vsaki novi davčni. Spomenica naglašajo, da je sedanja gospodarska stiska najbolj prizadela naš francosko tekstilno industrijo. Zamerja pa finančnemu ministru to, da od zdaj še ni sprejel zastopnikov gospodarskih krogov, da bi mu poslušali svoje stališče k sedanjim proračunskim in gospodarskim vprašanjem.

Sovjetski gospodarski program za leto 1933

Moskva, 14. januarja. V veliki dvorani Kremlske palače je bil včeraj v prisotnosti diplomatskega zbora in zastopnikov in domačega ter inozemskega tiska otvorjeno zasedanje vsruskega centralnega izvršnega odbora. Zasedanje je otvoril predsednik Sveta ljudskih komisarijev Sulmov, ki se je v svojem govoru bavil pred vsem z gospodarskim načrtom za leto 1933. V svojem govoru je poudarjal, da študira na sovjetskih visokih šolah 320.000 dijakov. Izrazil je prepričanje, da bo mogoče ob sodelovanju vseh slojev tretji zadnje razredne razlike in v celoti izvršiti gospodarski program, določen za letošnje leto.

Pariz, 14. januarja. AA. Na zadnji skupščini komunistične stranke v Moskvi so poročevalci na dolgo in široko obdelovali vprašanje socializiranega kmetijstva. Vsi so soglašali v tem, da je treba zapreke ruskega kmetijstva poiskati v opoziciji, kjer se skrivajo bivši meščanski predaši. Poročevalec Kaganovič je trdil, da so protisovjetski elementi prodrli celo v uradne organizacije, v tako zvane kolhoze in sovkhose, kjer da rujejo z vsemi silami proti sovjetskemu sistemu. Na podlagi teh poročil je skupščina sklenila ustanoviti pri kolhozi in sovkhozih politične oddelke z nalogo, da nadzirajo ravnanje članov, preprečujejo sabotaje vladnih ukrepov in onemogočajo sovjetskemu preletnemu načrtu za kmetijstvo prave sadove. Naloga teh odborov bo dalje tudi ta, da poučuje ljudstvo o pravih ciljih teh organizacij in odstrani iz njih vse, ki bi bili delavoljni in ki bi tudi sicer sabotirali delo in vladna navodila.

Vojaška revolucija v Grčiji

Beograd, 14. januarja. V zvezi s krizo vladno so se razširile govorice, da pripravljajo vojaški krogi prevrat in vojaško diktaturo. Vsa javnost je sprito teh glasov silno vznemirjena. Nastala je bojazen, da bi se pričel prevrat z zasejo atenskega Katola, kjer bi se morale izvršiti prve in posredne priprave za prevrat. Zaradi tega so aretirali poveljnika letalske in več častnikov.

Enotna organizacija gostilničarjev

Ljubljana, 14. januarja.

V sredo, 18. t. m. ob 10. se bo vršil v restavracijskih prostorih »Zvezde« v Ljubljani ustanovni občni zbor Zveze gostilničarskih obrti za dravsko banovino. Banske uprava je pravila zveze že potrdila. Na občni zbor naj zadruge pošljejo tiste delegate, ki so bili v to izvoljeni na zadnjem občnem zboru. Vsaka zadruga ima pravico na vsakih začetih 20 članov po enega delegata. V primeru prepiše udeležbe bo občni zbor v smislu pravil vseeno veljavno sklepal.

Strnjena in enotna banovinska zveza gostilničarjev je v teh težkih časih neobhodno potrebna. Naj ne bo zadruge, ki bi ne poslala na občni zbor polnoštevilnega zastopstva. Občni zbor sklicujejo načelstva zadrug gostilničarjev v Ljubljani, Celju, Novem mestu in Laškem.

Letošnja regulacija Ljubljane

Letos bo poglobljena struga med šentpeterskim mostom in tromostjem ter betonirano stružno dno

Ljubljana, 14. januarja. Vemo, da se ljudje ustrašijo, če pri sanem imenu Ljubljane, o regulaciji sami pa ne marajo nič vedeti. Toda vseeno je treba zopet spregovoriti o slovenski regulaciji. Sicer pa stvar ni več tako strašna in ne tragična. In čudno bi bila, da regulacija Ljubljane ne moramo sprijazniti, saj se bomo morali z njo baviti še več let, ker se ne bo letos končala. Iz finančnih razlogov dela izvršujejo postopno v več etapah. Vsako leto oddajajo najugodnejšemu gradbenemu podjetju kot ponudniku za približno 3 milijone Din dela. Letošnja dela pa znašajo skoraj tretjino manj, 2.200.000 Din. Letošnja gradbena dela, poglobitev struge med šentpeterskim mostom in tromostjem in betoniranje stružnega dna, je prevzela Ljubljanska gradbena družba, ki prične z delom v začetku marca, ali še prej, če bo ugodno vreme.

Mnogi ljudje še vedno ne vedo, zakaj je treba regulirati Ljubljano, čeprav so Ljubljano regulirali naši predniki že približno pred 180 leti. Nekateri mislijo, da je treba Ljubljano regulirati zaradi smrada, ker je bila pač lani regulacija v neposredni zvezi s smradom. Toda Ljubljane ne regulirajo predvsem zaradi ureditve kanalizacije, temveč zaradi osušitja Barja. Gre torej predvsem za Barje in ne zgolj za interese Ljubljane same. Tudi v 18. stoletju, ko so se začeli ukvarjati z regulacijo, so imeli predvsem pred očmi osušitev Barja. Tedaj je imela Ljubljana od Vrhnike do razcepa za Gruberjevim prekopom le 84 cm padca, kar pomeni, da je skoraj povsem mirovala in da je nastala ob prvem deževju na Barju poplava. Voda se je pa odtekala tudi zato zelo počasi, ker je bil (in je še) v strugi v mestu visok greben ali prag. Zdad je n. pr. Ljubljana globoka na Barju tu in tam celo nad 10 m, dočim sega v mestu ob normalni višini le meter visoko nad grebenom. Zaradi tega je treba strugo v mestu poglobiti, da bo voda v nji vsaj polovico tako visoko, kot na Barju, torej kakšnih 5 m.

Ko bodo končana vsa regulacijska dela ter bodo višine vode regulirali z zapornicami pri cukurarni in v Gruberjevem prekopu, bo voda normalno prav tako visoka, ne bo padla v strugi na Barju, Barje je namreč prav za prav že osušeno in se Ljubljana ne sme več znižati, ker je rastlinstvo na Barju že prilagojeno na vlogo; pač pa ni močvirna zemlja še dovolj osušena. Če bi odvzeli Barju preveč vode, bi se rastlinstvo na njem poleti povsem posušilo. Zakaj je pa torej potrebna regulacija Ljubljane s poglobljanjem struge? Samo zaradi poplav, ki so tako pogoste na Barju. Ob deževju in ko naglo kopni sneg, voda ne more odtekat dovolj hitro po Gruberjevem prekopu in Ljubljani z Barja; Ljubljana ima na Barju okrog 50 pritokov. Čim bo poglobljena vsa struga v mestu, na Barju ne bo več nevarnosti poplav, ker bodo lahko spustili vodo skozi zapornico pri cukurarni.

Ljubljano so poglobljali v mestu že pred približno 100 leti (1835). Uredili so tu di obrežja, a so jih odrezali seveda v manjšem naklonu, ker jih niso obzidali. Struge pa pozneje niso čistili, dna seveda niso tlakovali in sploh ta dela niso imela posebnega efekta. Velikopotezneje so se lotili regulacije l. 1909. Treba je bilo poglobiti Gruberjev prekop in Ljubljano od razcepa s prekopom do njegovega ustja, torej od Prule do Dobrunj. V prekopu je bilo treba poglobiti strugo nekaj m. To so naredili v letih od 1909—1912. Ob tej priliki so morali podbetonirati srednji opornik Karlovskega mostu kot morajo zdaj opornik frančiškanskega mostu. L. 1912, so začeli poglobljati Ljubljano. Poglobili so desno polovico struge od Dobrunj do cukrarne, obzidali so tudi desno obrežje. V letih od 1912—1914, so betonirali v mestu obrežne zidove. Če bi ne bilo močnih obrežnih zidov, bi se bregova vdiral v strugo pri poglobljanju. V teh letih so zbetonirali največ opornih, obrežnih zidov. Nekoliko so delali tudi med vojo. Potem je pa regulacija Ljubljane zaspala do l. 1931., ko je podjetje ing. Dukli zbetoniralo obrežna zidova na Bregu, ob Grudnovu, Gallusovem in Krakovskem nabrežju in zgradilo več mostov. Lani je pa podjetje »Slograd« poglobilo levo polovico struge od Kodeljevega do cukrarne. Strugo morajo torej še poglobiti od šentpeterskega mostu do razvoja na Prulah.

V nekem pogledu je bilo poglobljanje struge od ustja prekopa do cukrarne najtežavnejše. Tu je bil namreč skalnat teren, ki ga je tvoril konglomerat. Do kamor sega konglomerat, do tja je segala njega dnu Sava. Med Savsko vodo je apnenec, ki je zvezal gramoz v konglomerat. Do cukrarne se pa kaže vpliv Ljubljaničine vode. Ljubljaničina naplavlina je se začela ustavljati ob skalnatem konglomeratnem jezju. Ljubljaniča je naplavlina v korito, ki ga je stvoril konglomeratni jez, rastlinski pepel, oksidirane barjanske rastline, ki je podobne ilovice in ga nekateri smatrajo za ilovico. (To maso Nemci imenujejo Schwimmsand.) Posebnost tega materiala je, da se v vodi razredči, dočim se ilovice v vodi ne topi; to pa morajo upoštevati ter zaradi tega ne bodo smeli poglobljati struge hkrati na veliki površini. Zemlja za opornim zidovjem namreč pritiska na naplavinu, ki bi začela vdirati izpod temeljev v strugo, ker je tekoča kot kaša. Predvidevajo, da bo delala le ena skupina delavcev, in sicer bodo hkrati poglobljali strugo v dolžini 4 m, torej na površini 88 m², ker je struga 22 m široka. Dno bodo betonirali sproti. Tlak bo 40 cm debel in bo visel od obeh zidov proti sredini, padal pa bo vzdolž struge približno 1/100. Zaposlenih bo maksimalno 100 delavcev.

Ko bo struga poglobljena, bo voda skozi mesto globoka 5,60 m, približno 40 cm nižje od višine opornega zidovja. Ob cukrarne bo stala električna hidrocentrala. Onstran elektrarniškega jezja bo voda toliko nižja, da bo znašal padec 4,60 m, se pravi, razlika v višini površine vode bo znašala pri jezju 4,60 m; vodna energija bo torej znašala približno 1000 KS.

Dela morajo biti izvršena v 300 koledarskih dneh. S kakšnimi tehničnimi pripomočki bodo obratovali, kako bodo dvigali material iz struge in ga odvažali v Ravniharjevo jamo v Linhartovo ulico, še zdaj ni določeno. Morda bodo odvažali material po stavbnih železnicah. Deponiranje materiala je v zvezi s prometnim in finančnim vprašanjem, ni mala reč 53.000 m³ materiala.

Upamo lahko, da bodo z lahkoto premagali vse tehnične težave, ki so združene s tako velikim delom in da se meščani ne bodo tudi mogli pritoževati nad smradom kot so se lani. Podjetje bo pač upoštevalo predpis stavbnega reda, da v strugi ne sme stati voda, kaj še fekalije; pokazalo bo, kako je mogoče, kar se je lani zdelo nekaterim nemogoče.

Upamo lahko, da bodo z lahkoto premagali vse tehnične težave, ki so združene s tako velikim delom in da se meščani ne bodo tudi mogli pritoževati nad smradom kot so se lani. Podjetje bo pač upoštevalo predpis stavbnega reda, da v strugi ne sme stati voda, kaj še fekalije; pokazalo bo, kako je mogoče, kar se je lani zdelo nekaterim nemogoče.

Upamo lahko, da bodo z lahkoto premagali vse tehnične težave, ki so združene s tako velikim delom in da se meščani ne bodo tudi mogli pritoževati nad smradom kot so se lani. Podjetje bo pač upoštevalo predpis stavbnega reda, da v strugi ne sme stati voda, kaj še fekalije; pokazalo bo, kako je mogoče, kar se je lani zdelo nekaterim nemogoče.

Upamo lahko, da bodo z lahkoto premagali vse tehnične težave, ki so združene s tako velikim delom in da se meščani ne bodo tudi mogli pritoževati nad smradom kot so se lani. Podjetje bo pač upoštevalo predpis stavbnega reda, da v strugi ne sme stati voda, kaj še fekalije; pokazalo bo, kako je mogoče, kar se je lani zdelo nekaterim nemogoče.

Upamo lahko, da bodo z lahkoto premagali vse tehnične težave, ki so združene s tako velikim delom in da se meščani ne bodo tudi mogli pritoževati nad smradom kot so se lani. Podjetje bo pač upoštevalo predpis stavbnega reda, da v strugi ne sme stati voda, kaj še fekalije; pokazalo bo, kako je mogoče, kar se je lani zdelo nekaterim nemogoče.

Važna seja občinskega odbora v Kranju

Spominu prof. Maksa Pirnata — Resolucija proti Koroškim prevratnim izjavam — Povečanje kranjske občine

Kranj, 14. januarja. Sredi se je vršila seja občinskega odbora, ki se je je udeležil tudi sreski načelnik g. dr. Fr. Ogrin. Takoj ob otvoritvi se je župan g. Ciril Pirc spominjal pokojnega tovariša in starega prijatelja Kranjčanov prof. Maksa Pirnata. 15 let je bil profesor na tukajšnji gimnaziji; dijaštvo ga je oboževalo kot izvrstnega učitelja slovenščine ter vzgojitelja in prijatelja mladine. Ščasoma se je čisto udomačil v Kranju. L. 1910. je bil izvoljen v kranjski občinski odbor, v katerem je deloval 5 let. Bil je nekaj časa predsednik Narodne čitalnice, sijalen govornik in izborni predavatelj. V predvojni in medvojni dobi si je pridobil mnogo zaslug za kulturni razvoj mesta. Bil je dober prijatelj in hudomušen družabnik. Odborniki so stoji počastili spomin priljubljenega pokojnika.

Nato je predlagal g. župan, naj občinski odbor pisмено čestita občinskemu veterinarju g. Antonu Korošču, ki opravlja že 40 let svojo službo vrnomo in v obče zadovoljstvo. Njegova zasluga je, da se je zgradila mestna klinika, ki je še danes vzor vsej bližini in daljni okolici. Gospodu inspektorju naj se izreče topla zahvala za vestno poslovanje. Predlog je bil soglasno sprejet.

Župan g. Pirc je potem omenil neverjetno gonjo dr. Korošca proti obstoju naše države in njegove izjave, ki so jih objavili italijanski časopisi. Nujno potrebno je, da protestira pri tem vsa Slovenija. Kranjska občina bo poslala kr. banski upravi v Ljubljano resolucijo, ki je bila na seji soglasno sprejeta in ki vsebuje te misli:

Očito odklanjamo lahkomišno zahtevo, da bi se vrnil v kaotično stanje pred l. 1918. Jugoslovanska skupnost nam je edino jamstvo za obstoj vseh Slovencev, kar je najsvetlejši ideal vseh Slovencev in Jugoslovcov. Izrekamo zvestobo Nj. Vel. kralju Aleksandru I. in visokemu kraljevemu domu, simbolu našega narodnega in državnega edinstva in jamstvu za obstoj narodne države in napredek Slovencev.

Nato se je prešlo k razpravi o zdr-

žitvi občin, ozir. povečanja naše občine. O rezultatih tozadevnega odbora je poročal občinski svetovalec g. dr. B. Sabothy. Po dolgem debatiranju sta prišla na glasovanje dva predloga. Prvega je stavil sreski načelnik g. dr. Franc Ogrin, ki je bil mnenja, naj občina privzame samo tiste dele okolice, ki so res meščanskega značaja. Minimalni obseg občine naj bi obsegal poleg stare kranjske občine še vsa katastralno območje Gorenja Sava, šmarjetno goro do Kosovega in Kalvarije do šentpeterskega gradu in cerkve. Gasteja nam Stražišče ne dajo, ker bi s tem izgubili precej dohodkov. Dalje bi se priključile Huje in Klanec ter del Primskova do Grajzerja, odtam pa do Renčeve žage, Rupniško polje do poti pod rupniško cerkvijo. Vsega Primskovega ne bodo vzeli, ker bi morali vzeti s tem še Gorenje, prav tako odpadajo tudi Rupa, Črtiče in Struževje. Pri tem so upoštevani po mnenju g. Focka tudi gospodarski oziri, ker ne bi s prevelikim povečanjem občine Kranj finančno nič pridobil, pač pa bi se bremenila še povečala z novimi izdatki. Interesi kmetijske in industrijsko-pridobitnega sloja ne gredo skupaj.

Drugi predlog, ki je prišel tudi na glasovanje, je upošteval bolj zemljepisne in zgodovinske vidike in ga je stavil direktor g. Ivan Košnik, ki je predlagal, naj bi se Kranj povečal na vse strani v obsegu 3 km. To bi bil maksimalen obseg.

Pri glasovanju je z veliko večino zmagal predlog g. sreskega načelnika. Zanimiva pa je bila tudi misel ravnatelja g. Fr. Strca, naj bi se ustvarila nova občina Kranj-okolica s sedežem v Kranju, kar bi bilo velikega narodno-gospodarskega pomena za naše mesto. Žalibog o tem ni bilo mogoče sklepati, ker bi morali vedeti za mnenje okoličanov. Končno je bil izvoljen sledeči odbor: gg. Fock, Sirc in Peterlin, ki naj s pomočjo nadgeometra Zupančiča izdelajo natančnejšo mejo novega obsega kranjske občine.

Škofjeloški Sokol

Škofja Loka, 13. januarja. Včeraj se je vršil občni zbor škofjeloškega Sokola, ki ga je otvoril starosta br. Zahradnik. Po oficijelnih pozdravah je prešel takoj na dnevni red. Glede na znane pogoje in pastirski škofjski list, ki je bil prečit, se je članstvo spontano izreklo za enotno nedeljeno Jugoslavijo pod vrhovnim vodstvom vladarja Nj. Vel. kralja Aleksandra. Ostro je obsodilo izpad profi viteški sokolski organizaciji. Ministrskemu predsedniku dr. Sršniku in Savezu SKJ so bile poslale pozdravne brzojavke.

Tajniško poročilo je podal br. Berčič; društvo šteje 417 članov. Spominjat se je preminulih bratov univ. prof. dr. Frana Jesenka in veletrgovca Antona Kasmana. Tajnik je tudi poročal, da je četi v Retečah nujno potreben lasten krov, da bo lahko uspešno delovala.

Iz poročila blagajnika br. Zebreta je razvidno, da je stanje blagajne razmeroma povoljno. Proračun predvideva okrog 62.000 Din dohodkov. Za blagajnikom se je oglašil načelnik br. Horvat. Skupno je telovadilo 9731 članov, društvo se je udeležilo župnih tekem v Koroški Beli, župnega zleta v Suražicu, mnogo članov vsesokolskega zleta v Pragi itd. Knjižnica šteje 2537 knjig, kar je bilo razvidno iz poročila knjižničarja br. Horvata. Tudi gledališka sekcija je lepo uspevala, poročal je o njej br. Košca. Odslek je priredil 23 predstav. Dr. Jože Rant je govoril o zdravstvenem, narodno-obrambnem in socialnem odseku, ki je priredil 25 popoldanskih sestankov, katere je obiskalo po 60 do 80 otrok.

Pri volitvah je bil izvoljen za starosta br. Franc Dolenc, za podstarosta Rudolf Horvat, ki je obenem načelnik, za tajnika Janko Potočnik, za načelnika Elza Linka, za podnačelnika Mara Kavčičeva, prosvetar Fran Goljar in člani uprave: France Adamič, Franc Dolenc ml., Franc Vrančar st., Dušan Meničanin, Franc Zebre. Rant Thaler, Minka Kalan, Laly Wrischer, Mihajlo Bakič in Andrej Zega. Izvoljenih je bilo tudi šest namestnikov. Po volitvah je bila šolskemu nadzorniku br. Zahradniku za žetno delovanje pri Sokolu izročena častna diploma.

Šestno diplomno se bo društvo oddolžilo tudi v Ljubljano odhajajočemu zdravniku br. dr. Jožetu Rantu.

Hud fantovski pretep

Stara Loka, 12. januarja. V oni pretekli noči so imeli v vasi Binkelj v staroletni občini hud krvavi pretep. Povzročila ga je seveda vroča fantovska kri, podžigana z znatno mero dobre vinske kapljice. Vsa reč se je začela v gostilni Antona Porente, kjer je bilo zbranih za mizami mnogo fantov, večinoma delavcev, stanujočih po okoliških vaseh. Začela je četvorica pri eni mizi, nadaljevala skupina na drugem koncu. Najbolj nadležna se naposled izriniti na prosto, miru pa seveda zato ni bilo. Šlo se je za čast in častniško ponos, pa se je nazadnje spoprijelo kar 11 fantov, ki so se obdelovali pod okriljem temne noči zunaj na cesti. Eden je poskušal z nožem, pa so mu ga iztrgali. Pač pa so pole svojega pesem vile, rovinice in polena. Padalo je na desno in levo in so se dajali kakor le kaj. Kdo je udaril in kam je padel, kako pak nobeden ne ve, saj je bilo temno kakor v rogu. Poškodbe so pa odnesli vedno ak manj vsi. Štibelj Andrej ima hudo otečeno desno in levo roko, zrahljali so mu tudi rebra, hrbet pa je v potupljah. Pušarja Jožeta so zdelali po vsem telesu, precej sta steknili tudi Pintar Anton, ki ima rano na glavi in pa Štibelj Jože. »Blika je tra-

daval o trogirskih levih prof. g. dr. Lavo Čermelj. Zanimivemu razpravljanju so sledili navzoči z največjo pozornostjo in so nagradili govornika ob zaključku z burnimi, zasluženim aplavzom. Predavanje je bilo nad vse aktualno in smo Edinosti, zlasti njemu predsedniku g. Batisti, za izvanreden večer zelo hvaležni.

Beležnica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 14. januarja, katoličani: Srečko, Neda, pravoslavni 1. januarja: Novo leto.

JUTRI: Nedelja, 15. januarja, katoličani: Mavrij, Ime Jez, Radoslav, pravoslavni 2. januarja.

DANASNE PRIREDITVE
KINO MATICA: Krajčica srca.
KINO IDEAL: Pariški fantom.
KINO DVOR: Prvi na cilju.
ZKD: »Heerke dvornega svetnika« — ob 14.15 v kinu Matici.
KINO SLSKA: Seržant X.
VEČER JADRANSKE STRAZE v narodnih nošah ob 20. v Unonu.
SOKOL II občni zbor ob 19.30 na realki.
ŠENTJAKOBKO GLEDALIŠČE: Veselo igranje »? ? ?« ob 20.15.
DRUSTO »SOCA«: Predavanje dr. »Bajča« ob 20.30 pri »Levuc«.

PRIREDITVE V NEDELJO
KINO MATICA: Krajčica srca.
KINO IDEAL: Pariški fantom.
KINO DVOR: Prvi na cilju.
ZKD: »Heerke dvornega svetnika« — ob 11. dop. v kinu Matici.
KINO SLSKA: Seržant X.
SOKOL MOSTE: Občni zbor ob 9. dop. v Sokolskem domu.
ŠENTJAKOBKO GLEDALIŠČE: Veselo igranje »? ? ?« ob 20.15.
DRAMSKI ODSLEK »SLOGOC«: »Ženitev« ob 20. v Delavski zbornici.
KRAJ. ORG. JRKD: Koledovanje ob 16. v Hrejski telovadnici.

NADALJEVANJE nogometnega turnirja za brezposelne igralce: Korotan : Jadran ob 13.30 na igrišču Hermes. — Hermes : Slovan ob 15. na igrišču Hermes.

PRIMORJE : ŽELEZNICAR (Maribor) ob 14.30 na igrišču Primorja.
DEZURNE LEKARNE
DANES IN JUTRI: Bohinec, Rimska cesta 24; dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, in Leusatek, Resljeva cesta 1.

Izpod sira in rešeta

Točno en mesec in en dan je tega, ko smo srečno zaključili nabitralno akcijo, ki je bila vrgla 52.800 Din. Takrat smo omenili, da je bilo poročilo o uspehu nabitralne akcije priloženo prav na koncu tolažilca, da bo končni uspeh nabitralne akcije znan šele potem, ko bodo vpostavljena položnica, ki so jih pustili mestni delavci premožnejšim posrednikom. Poželeli smo neznanj usodi prepuščentim položnicam večni mir in pokoj tam, kamor so bile položene, onim ki bi slučajno ne bile deležne vočnega mira, temveč bi se vrtnile izpolnjene nazaj, od kod so prišle, smo se pa že naprej opravičili.

In zdaj nas zanima usoda teh položnic. Ali so vse obitale pri premožnejših posrednikih, ali pa je le katere slučajno našla pot nazaj na socialno politični urad našega rojstva? Prav bi bilo, da se to pove in da se tudi izračuna, koliko je prišlo s položnicami denarja za reveže. Evidenca je dobra povsod, posebno pa še pri takih rečeh.

Izložbeno-aranžerski tečaj

Društvo izloženih aranžerjev dravske banovine v Ljubljani priredi s pršetkom v četrtek, dne 19. t. m. 3mesčni aranžerski tečaj, katerega naloga je udeležence izobrazovati, kaj je trgovsko izložbeno okno, kako s' uredimo pravilno in kakšen učinek nudi to danes tako važno prodajno sredstvo. Da bo udeležencem dana možnost res temeljito se izobraziti, kolikor bo v tem času mogoče, je društvo podelilo to nalogo že našim prizanim domačim aranžerjem: g. Brumetju za manufakturo, g. Koserju Antonu za modo in g. Griču za vse ostale stroke. O barvnih kombinacijah, perspektivi, simetriji, risanju in pisavah, kolikor se potrebuje pri današnjem modernem aranžiranju, bo vodil predavanja že naš priznani g. prof. Sentel. Imena vseh teh gospodov nam jamčijo za popoln uspeh. Kdor se zanima za tečaj naj sporoči svoj naslov društvu ali pa na prvem predavanju 19. t. m., ki se vrši v veliki dvorani »Trgovskega doma« ob 8. uri zvečer. — Društvo izloženih aranžerjev, Ljubljana, »Trgovski dom«.

Vremensko poročilo JZSS

Ljubljana, 14. januarja. JZSS je davi sprejel naslednja vremenska poročila:
Kofce: —13, 5 cm novega snega na stari podlagi, sneži dalje, izgledi za nedeljo prav dobri.

Kranjska gora: —8, drobno mede, 4 cm novega snega, v višinah 30 cm, izgledi dobri.

Bohinjska Bistrica: —5, 15 cm prišča, oblačno, smuka prav dobra.

Bled: —7, drobno mede, 10 cm novega snega na stari podlagi.

Logatec: —5, vreme oblačno, na staro podlago 8 cm zapadlo 5 cm prišča, vetrovno.

Kamnik: —7, oblačno, vetrovno, drobno mede, na staro podlago 20 cm zapadlo 10 cm novega snega.

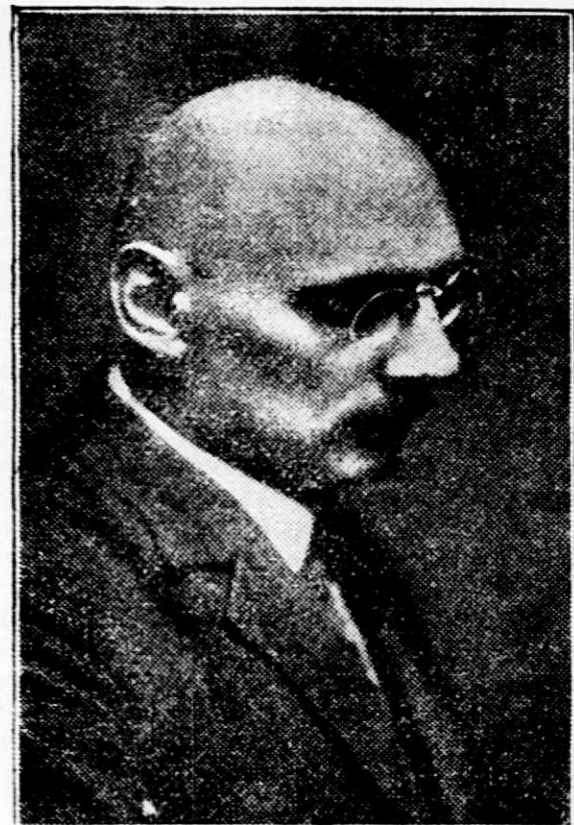
Sv. Križ nad Jesenicami: —8, oblačno, sneži z vetrom, zelo močan sever, ki sproti spiha sneg, smuka manj dobra. Enako na Rožni in na Koroški planini.

Ribnica: —5, veter severovzhodnik, 12 cm snega, smuka slaba, izgledi dobri, suh prišč.

Pred ozdravljenjem našega sporta

Glasovi e združitvi SK Ilirije in ASK Primorja v enoten klub

Ljubljana, 14. januarja. Vsa zgodovina Slovencev je tekla do najnovejšega časa tako, da je naše narodne sile slabila in cepila. Šele v novi državi imamo možnost zbrati in strniti jih, kar se pa žal na mnogih poljih še ni zgodilo, ker te možnosti ne znamo izrabiti. Eno teh polj je tudi sportno. Morda še bolj, kakor drugod, smo se pobjali in slabili tudi v sportu, name-

Predsednik SK Ilirije inž. Milan Šuklje

stu da bi se krepili, spajali in rasti. Prav je in potrebno je, da imamo na svoji lepi zemlji bogato razpredeno mrežo sportnih organizacij, ni pa prav in tudi ne koristno, da še vedno nimamo močne matične sportne organizacije, ki bi širila sportni duh na vse strani in bi

slovenski sport dostojno reprezentirala na zunaj.

In te žal nimamo. Človeku ni treba, da bi bil aktiven sportnik, zadostuje, da zna ceniti pomen sporta, pa ga mora boleti srce, ko vidi, kako vpregata dva najmočnejša slovenska sportna kluba, SK Ilirija in ASK Primorje, velik del svojih moči v to, da vihtita bojno kopje drug proti drugemu ne v plemenitem tekmovanju na zelenem polju, temveč v osebnem, večinoma malenkostnem, nesportskem obračunavanju.

Borba med Ilirijo in Primorjem je postala v naši sportni in tudi širši javnosti že tradicija, žalostna, škodljiva tradicija, ki odjeda obema kluboma mnogo preveč sportu zelo potrebne volje, energije in veselja do dela. In javnost vedno bolj čuti, da je v našem sportu nekaj gnilega, čuti pa tudi naravnost že nujno potrebo, izrezati to gnilobo.

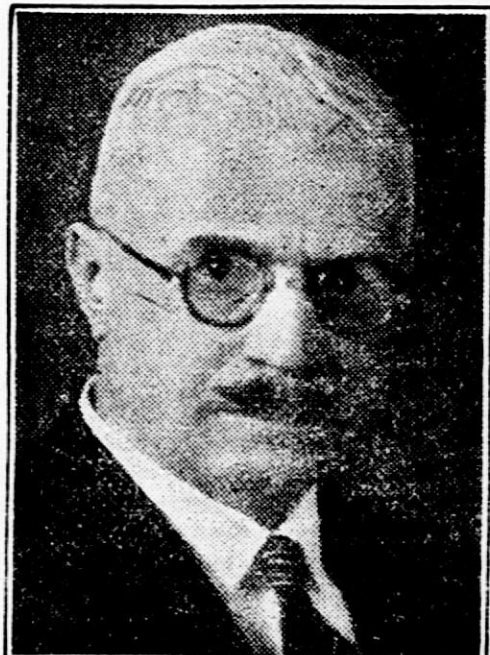
Ta občutek je splošen, živi povsod tam, kjer živi v srcih prava ljubezen do sporta, želja po našem razmahu in napredku tudi na sportnem polju. Kaj

čuda torej, da se zadnje dni po Ljubljani toliko ugišlje in govori o izredno važnem preokretu v našem sportnem življenju, o dogodku, ki bi pomenil končno ozdravljenje našega vedno bolj hiračnega sporta. Baje se pripravlja združenje SK Ilirije in ASK Primorja, torej klubov, ki sta se doslej tako vehementno pobijala. To bi pomenilo konec brezglavega trošenja sportnih sil, konec vsega tistega, kar je nas Slovence oviralo, da nismo mogli zavzeti v jugoslovenskem sportu tistega mesta, ki nam po pravici gre. A da bi lahko zavzeli na sportnem polju, če ne takoj, pa vsaj v bližnji bodočnosti,

v vseh važnejših panogah vodilno mesto,

o tem smo si menda na jasnem. Ne vemo še, kako daleč je akcija za združenje klubov že napredovala, pač nam pa sklicanje izrednega občnega zbora SK Ilirije in rednega ASK Primorja na isti dan, in sicer 25. t. m., priča,

da stojimo tik pred odločitvijo. Misel združitve ali vsaj kooperacije obeh klubov je že stara, kakor je stara želja vseh naših trezno mislečih sportnih krogov, da postavimo slovenski sport na zdravo, trdno, širšo podlago. Škoda le, da smo morali tako dolgo čakati na resen poskus, to lepo misel uresničiti. Predpostavljamo, da vodijo akcijo za združenje Ilirije in Primorja sportno misleči in sportno čuteči možje, ki se v polni meri zavedajo njene neprecenljive koristi za ves slovenski in jugoslovenski sport. In izhajajoč iz te po-

Predsednik ASK Primorja Ivo Sancin

stavke moramo izraziti najiskrenejšo željo, da bi se posrečilo na obeh straneh s polnim razumevanjem končnega cilja odstraniti morebitne ovire, podrediti vse majhno in malenkostno velikemu in vzvišenemu ter strniti vse zdrave, iskreno misleče sportnike z obeh strani v eno mogočno sportno falango, ki se bo ob njej razbil vsak nesportni val, pa naj prihaja od katerekoli strani. Želimo in tudi prepričani smo, da bo naša velika misel na obeh straneh velike ljudi in da bo pomlad 1933 obenem pomlad, vstajanje slovenskega sporta.

Med Gorjanci in Krko

St. Jernej je zelo lep kraj pod Gorjanci, izhodišče za krasne izlete

Novo mesto, 13. januarja. Tudi širšemu občinstvu je že znana velika in lepa vas St. Jernej na Dolenjskem. Leži na prostrani ravnini nekako sredi med Gorjanci in Krko. Vas bi po vsej pravici zaslužila naziv trg, kar tudi razpolaga s obširnimi trgov, od katerih se vrste številne trgovine. Mesarjev je tam kmal več kot v Novem mestu, meso pa neznatno po ceni, 5 Din/kg govedine. Znanе so vsakoletne konjske dirke tam doli, znan je okoliški črček in znani so svojevrstni tamonjski ljudje.

Kar pride po novem načrtu o združenju občin šentjernejška občina pod novomeški srez, kjer se spoji z občino Gor. Orebovico, je vredno nekoliko spomins nanjo.

Kot povsod, tudi tam sedaj ni z rožicami posilano. Izdatki so proračunani na 231.472 Din, dohodki na 180.835 Din, kar bi značilo 40.637 Din primanjkljaja, ki pa v resnici ne obstoja. Občnina namreč še iz prejšnjih let neizterjanih dohodkov za 306.684 Din. Ti pa so žal le na papirju denarja pa primanjkuje povsod in ne majhne so težave občinskega odbora in župana, da vzdrže kot treba. Gre bil v resnici vse priznanje.

Vsolani so otroci iz občine na štiri šole, kar bo stalo občino letos 75.940 Din. Najvišji prispevek 59.074 Din doli domača šola, ki ima dve poslopji z velikanskim vrtnom. Ostalo se porazdeli na Čadče in Vrhopolje, kjer so pred leti že pričeli graditi novo šolsko poslopje, pa so pri teme. ljih ostali, kar ni bilo in ni denarja. Nekaj otrok hodi radi oddaljenosti od doma oih šol v Kostanjevico, občina pa odštevati tudi tja svoj delež.

Za mostovi in ceste je določenih 3000 Din, prispevek občinskemu kmetijskemu skladu znaša 6000 Din, zdravstvu je namenjenih 4000 Din, občinskemu gospodarstvu 11.200 Din, za amortizacijo dolga na račun drugega šolskega poslopja pa 63.000 Din.

Za kritje stroškov se bo pobirala 100% doklada na državne neposredne davke, ter trošarina od letne vina ali vinskega mo-

Zvočni kino IDEAL

Danes ob 4., 7. in 9. zvečer in jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri

Pariški fantom

John Gilbert v velenapetnem filmu borbe in ljubezni.

Novi »Ufa« zvočni tehnik senzacij.

Pošten najditelj

Gospod stražnik, našel sem tole teletje stegno.

Stražnik: Vidi se, da ste poštenjak. Stegno spravim in če se lastnik v enem letu ne oglasi, bo vaše.

Izlet novomeške „Sloge“ v Trebnje

Trebnje, 14. januarja.

V svrhu širjenja društvenosti med člani in medsebojnega spoznavanja je na praznik sv. troh kraljev priredilo novomeško železničarsko društvo »Sloga« svoj prvi izlet v Trebnje, ki je ob veliki udeležbi Slogašev in prijateljev njihovega pokrova odlično uspel. Program izleta, ki je predvidoval tudi pohod v bližnje okolice Trebnja, sta Sloga v Novem mestu, predvsem pev-

skih narodno-zavednih železničarjev, med katerimi smo opazili tudi g. Moravca, ravnatelja meštanske šole v Novem mestu, novomeškega postajnega čelnika g. Jarca, šolske knjižnice v Novem mestu g. Preglja, postajnega čelnika z Velike Loke g. Zaleša, ter meštarnika naše postaje g. Krulja.

Agilnost mladega železničarskega društva je bila v bližnje okolice Trebnja, sta Sloga v Novem mestu, predvsem pev-

ga, se je moral radi slabega vremena omejit na prostore hotela Bukovec, kjer se je zavrila po nagovoru predsednika in ustanovitelja društva g. Alojzija Kavka, šefa prometne službe v Novem mestu, animirana domača zabava. Pod vodstvom g. Golobiča je nastopil tudi društveni pevski odsek, ki je odlično odpel niz slovenskih pesmi ter žel splošno odobravanje in priznanje. Ostali del sporeda je pa izpolnil neumorni društveni trio s svojim bogatim repertoarjem.

Le prehitro je minil popoldan sredi na-

akega odeva, pa zaslužijo vso pozornost in priznanje javnosti. Upoštevaloj njihovo težko službo in odgovornost lahko vidimo vso veličino njihove poštovitosti, truda in dela, polno ur odtegnjenih počitku in družini za moralni suficit, ki ga dosega njihovo delo. Predvsem pa danes v času socialne in gospodarske stiske, ko vprašanje samega sebe globoko reže v duhovne vezi narodne in društvene solidarnosti.

Njihova plemenita poštovitost in stremiljenje naj bo vzor in vzpodbuda vsem.

II. DEL ROMANA PROKLETSTVO LJUBEZNI

JE IZŠEL IN SE DOBI V UPRAVI „SLOV. NARODA“

OPOZARJAMO LJUBITELJE LEPE KNJIGE, NAJ CIM PREJ NAROČE ROMAN, KI JE SEL GLAS O NJEM CELO DALEČ V TUJE DEŽELE, DA NE BODO ŽE VSI IZVODI PRODAJANI, KER JE ZALIMANJE ZA TA BISER NABE PREVODNE LITERATURE IZREDNO VELIKO.

ORA DELA, BLIZU 700 STRANI, STANETA SAMO DIN 30., PO POŠTI 35.

Po kolesarskem svetu

Tudi češko-slovaška se vrnema za kolesarstvo. Z letošnjo kolesarsko sezono stopa tudi bratstva češko-slovaška v mednarodni kolesarski svet. Tako si je n. pr. tamkajšnja kolesarska zveza postavila naloge, da priredi dve veliki mednarodni dirki, v katerih naj bi sodelovali tudi širši svet znan, dirkači tujih držav. Prva naj bi bila dne 25. junija, in sicer na prosti okoli Prage, druga pa 27. avgusta na prosti Praga - Karlove varé - Praga. Druge zgradbi letos češko-slovaška kolesarska zveza v Pragi tudi moderno prenosilno dirkališče na prostoru umetnega drsališča. Posebnost dirkališča bo, da se bo leto lahko sestavilo v 48 urah, v 12 urah pa zopet lahko podrla. (Bo namreč lešeno). Dolžina bo znašala 190 m, stalo pa bo okrog 120.000 Kč.

Letošnje kolesarsko svetovno prvenstvo bo 14. avgusta v Franciji na avtomobilski krožni progi Linos - Manthe. ry. Start bo najbrž skupen. Za poklone dirkače (profesionalce) bo dolžina proge 250 km, t. j. nekaj nad 20 krogov; za amaterje pa 125 km (10 krogov). Zaradi lažjega pregleda bodo prvi vozič, predpokošne, slednji pa popokošne.

Zanimanje dirkačev za letošnjo »Tour de France« je veliko in so se nekateri bolj vneti že prijavili za konkurenco v tej najnapornejši kolesarski etapni vožnji sveta. So to: Francosi: André Leducq (zmagovalec zadnje vožnje okrog Francije), Charles Pélissier, E. Archambaud; Nemci: Stoppel in Tierbach; Italijani: Learco Guerra, Raffaele Di Pasco, Francesco Camusso; Belgija: Rousse Jean Aerts, Lemaire, Schepers; Švicarja: Albert Büchi in Alfred Büchi. Seveda pride za tem še mnogo drugih.

Letošnji termini pomembnejših mednarodnih dirk: 5. februarja: Veliki med-

narodni Crose-country v Franciji; 9. do 16. marca: Paris - Nice; 25. marca: Milano - San Remo; 9. aprila: Paris - Caen; 16. marca: Paris - Roubaix; 23. marca: Paris - Bruxelles; 30. marca: Paris - Tours in Krožna vožnja v Mantovi; 30. aprila do 20. maja: Krožna vožnja po Nemčiji; 6. do 28. maja: Krožna vožnja po Italiji; 7. maja: Paris - Lille; 13. do 14. maja: Bordeaux - Paris; 21. maja: Paris - Rennes in Krožna vožnja po flamskih provincah; 25. maja: Dirke okrog Pariza; 28. maja: Prvenstvo Zürichke, bauchaška vožnja in Paris - Poitiers; 17. do 21. maja ali 7. do 11. junija: Krožna vožnja po Belgiji; 2. do 5. junija: Okrog Savoye; 5. junija: Cestno prvenstvo Francije; 18. junija: Paris - Bichy; 25. junija: Krožna vožnja po severozapadni Švici in okrog Prage; 27. junija do 23. julija: Tour de France; 28. junija do 2. julija: Amaterska krožna vožnja po Madžarski; 21. julija: Veliko darilo belgijske kolesarske zveze; 14. avgusta: Cestno svetovno prvenstvo v Parizu; 15. avgusta: Belgijske krožne dirke v Antwerpen; 20. avgusta: Dirke okrog Zenevskega jezera; 27. avgusta: Veliko darilo italijanske kolesarske zveze v Toscani in Praga - Karlove varé - Praga; 28. avgusta do 2. septembra: Krožna vožnja po Švici; 10. septembra: Veliko darilo narodov v Parizu; 1. oktobra: Milano - Modena in Veliko darilo pariških sindikatov kolesarjev trgovcev; 15. oktobra: Okrog Lombardije.

Nazgod znanega italijanskega dirkača, italijanski dirkač Orecchia, znan z več velikih francoskih, italijanskih in drugih cestnih dirk, se je pri neki motoklasični vožnji tako hudo ponesrečil, da se je nevarno poškodoval. Prepeljan je bil v bolnišnico.

Iz življenja ameriških Slovencev

Tretji obrok vlog Sakserjeve banke bo izplačan — Prvi slovenski sodnik v Ameriki — Novi grobovi

Upravnik bivše Sakserjeve banke v New-Yorku Joseph A. Broderick je nedavno objavil, da bodo dobili vlagatelji v kratkem izplačan tretji obrok svojih vlog, in sicer 10 odstotkov. Prvotno je bilo izplačanih po 5%. Kakor poročajo ameriški listi, je skoro z gotovostjo računati, da ne bo noben vlagatelj oškodovan.

Tik pred božičem je guverner države Ohio George White imenoval Slovenca Frana J. Lavšeta na izpraznjeno mesto mestnega sodnika v Clevelandu. Ameriški listi poročajo, da guverner nikakor ni mogel prezreti močnega slovenskega življa v Clevelandu ter je moral med 34 kandidati — Američani — imenovati Slovenca za mestnega sodnika, kar je bilo nekako priznanje za izkazano podporo Slovencev demokratiški stranki o priliki volitev. Lavše, ki je doslej edini slovenski sodnik v Ameriki, je star 37 let, rojen je bil v Clevelandu. On je najstarejši živeči sin Lavšetove družine, ki je prišla pred 40 leti iz Velikih Lašč v Ameriko. Njegov mlajši brat dr. Viljem Lavše je odlični zobozdravnik in širni Ameriki znan glasbenik. Drugi brat Karl je odvetnik v Clevelandu, njihova sestra Josipina Lavšev-Welf je pa znana najširši ameriški javnosti

in pa tudi pri nas po svojih pesmih na gramofonskih ploščah. Mlajša sestra Frančiška je žena slovenskega zobozdravnika dr. Urankarja v Clevelandu.

Sodnik Lavše je spreten jurist in je užival tak sloves, da ga je predsednik odvetniške univerze imenoval za univerzitetnega profesorja. Več let je Lavše učil študente na John Marshall School of Law ter vzgojil celo vrsto mladih odvetnikov. Mož je zaveden Slovenec ter aktiven član raznih slovenskih društev.

Pred božičnimi prazniki je v Milwaukee smrt iztrgala iz slovenske nasebine Franca Ambroža, ustanovitelja društva »Sloga«. Z njim je legel v grob eden onih redkih agilnih mož, ki so dajali nasebini inicijativo za javno delo in napredek. L. 1905. je ustanovil tamburaški zbor »Adriac«, leto pozneje je bil med ustanovitelji prvega slovenskega pevskega društva »Zvon«, nato je bil med ustanovitelji in aktivnimi člani prvega dramskega odseka itd. Pokojni je bil rojen l. 1901. v Ljubnem v Savinjski dolini. Zapustil je ženo, ki je prav tako agilna in društvenem življenju, za njim pa žalujejo tudi trije sinovi ter hčerka.

V Yukonu je umrl 50letni Janez Učakar,

dema iz Trbovelj. Zapustil je ženo in hčerko. — V Chicagu je nedavno preminula Annelisa Čavnikar, žena glavnega predsednika SNPJ, Pokojna je bila stara 46 let, rojena je bila v Chicagu. — Tam so pokopali tudi 40letnega Franca Hočevarja, doma iz Studenca pri Ljubljani. — V Homeville Torrance, država Pennsilvanija, je umrl Miha Seginak, star 41 let. Zapustil je ženo, 5 sinov in hčerko. — V Lauriumu, država Michigan, je preminula Mihaela Perušičeva, stara 68 let. Zapustila je moža in 6 otrok. — V cvetu svoje mladosti je umrla v Milwaukee Karolina Podojsteršek, stara jedva 23 let.

Mlad ubijalec pred sodniki

Novo mesto, 13. januarja. Pred senatom petorice, ki mu je predsedoval s. o. s. Božidar Romih, obtožnico pa je zastopal državni tožilec g. Gustav Barle, se je danes vršila kazenska razprava proti mlademu ubijalcu 23 letnemu kočarjevemu sinu Janiku Kovačeviču, rojenemu v vasi Sečevici in pristojnemu v Kalje. Obtoženec je 20. novembra lani usmrtil posestnika Nikolo Šajatoviča s tem, da ga je večkrat sunil z nožem in povzročil takojšnjo smrt.

Zalostni dogodek se je odigral takole: Obtoženec se je v družbi Daka Badovinec vrnil z vinograde Kamenice domov. Pred vasio Kaštom sta oba dohitela večjo družbo, v kateri je bil Nikola Šajatovič iz Jerzemce. Dasi jim družba ni hotela nič žalega, sta jo obtoženec in njegov tovariš začela izsiljati. Daka Badovinac se je dejansko lotil Danice Badovinčeve, tej pa je prihitel na pomoč Nikola Šajatovič in pozval oba nasilneža, da pustita ženske pri miru. Daka je nato udaril Šajatoviča z bariglo po glavi, nakar je priskočil še obtoženec ter pričel Šajatoviča obdelovati z nožem, da se je napadel na mestu zgrudil. Obtoženec je bil silno besen, divje je suval okrog sebe in obrazil še Maro Badovinčevico na levid, kjer ji je poškodoval dva prsta.

Na današnji razpravi je obtoženec krivdo trdovratno zankal, trdič, da je očitalo dejanje izvršil njegov tovariš Daka Badovinac. Vse priče pa so izpovedale proti njemu. Na podlagi tega je sodišče obsodilo mladega ubijalca na pet let in mesec dni robije ter na trajno izgubo državljanških pravic.

Iz Trbovelj

— Za sprejem Koroških pevcev, ki pridejo v nedeljo ob 12.28 v Trbovlje, se vrše velike priprave. Zupanstvo je odredilo, naj hišni posestniki razobesijo zastave, organizacija primorskih emigrantov bo pa okrasila avtomobile, v katerih se bodo vozili koroški pevci. Kakor smo že poročali, bodo na kolodvoru pri sprejemu razna narodna društva, pevski zbori in godba, korporativno bo zastopan tudi občinski svet z županom na čelu. Koroški pevci, ki pridejo ob 8.32 iz Ljubljane, se najprej udeležijo maše zadušnice ob 9. v župni cerkvi, nato pa bodo počastili spomin vojnih žrtev pred spomenikom na trgu, kjer bodo zapeli primerno pesem. Ob 10. bo brezplačen koncert za šolsko mladino. Za popoldanski koncert vseh koroških pevskih zborov vlada ogromno zanimanje. Na koncertu bo nastopilo 40 pevcev, ki bodo zapeli koroške narodne pesmi in popevke, ki slove po svoji lepoti in milini. Zvečer bo gostom na čast prirejen družabni večer, pri katerem bo tudi sodeloval tukajšnji »Zvon«. V ponedeljek dopoldne si bodo ogledali Korošci Trbovlje, zlasti delavske naselbine, opoldne se pa skupaj s prispelimi pevci iz Celja odpeljejo v Ljubljano. Bratom rojnikom kličejo: Dobrodošli!

Občinstvo navdušeno! Film, ki je bil v Zagrebu na sporedu nad 3 tedne! Slišati Gitta Alpar je užitek, ki ga ne smete zamuditi!

GITTA ALPAR

berlinski slavček, nepozabna v Ljubljani iz filma »Če srce izpregovori, poje krasne arje

iz opere Traviata in še druge pesmi v najnovejšem filmu

Kraljica srca

Kot partner

Maks Hansen

NOV »FOXOV« ZVOČNI

TEDENIK

Predstave ob 4., 4/8 in 1/10 zv. in jutri ob 3., 5., 4/8 in 1/10. uri zvečer.

Vstopnice si nabavite že v predprodaji dnevno od 11. do pol 13. ure.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Sport

— Smutarski tečaj na Jezerskem bo od slej naprej stalen. Tečaj bo vodil g. Marjan Zigon iz Škofje Loke, nastanjen pri Stularju. Dokler bo smuka ugodna bo vozil ob nedeljah (tudi to nedeljo 15. t. m.) posebni avtobus od jutranjega vlaka ob 8.15 od kolodvoru Kranja na Jezersko in se bo vrnil ob nedeljah zvečer k vlaku, ki odhaja iz Kranja ob 19.20 v Ljubljano. — Smuka na Jezerskem je Na Andeljem še vedno ugodna in je snega dovolj, tudi če nov sneg 14 dni še ne zapade. Pogoj (cene) za tečaj so isti kot ob priliki prvega Badjurovega tečaja.

F. P. 1 NE ODGOVARJA...

Dnevne vesti

— Z naše univerze Na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je imenovan za docenta, dosedanj asistent filozofske fakultete v Zagrebu dr. Stjepan Horvatič; v višjo skupino je pomaknjen asistent na filozofski fakulteti dr. Ljislav Klinc.

— Izmenembe v banovinski službi. V višjo stopnjo so pomaknjeni banovinski tajnik pri banški upravi v Ljubljani dr. Anton Straj, ekonom pri javni bolnici v Murski Soboti Josip Suštaršič, banovinski katastrofičar pri komisiji za agrarne operacije geometri pri komisiji za agrarne operacije v Ljubljani Vladimir Tance in primarij javne bolnice v Slovenjgradcu dr. Vinko Želaznikar; za banovinskega služitelja na dosežanjem muzejskem mestu je imenovan dnevnikač Banovinske trdnice in drevesnice v Pekrah Jakob Pihler. Na lastno prošnjo je upokojen banovinski zdravnik združene zdravstvene občine Zagorje ob Savi dr. Tomo Zarnik.

— Notarska vest. Notar na razpoloženju v Slovenjgradcu dr. Jože Rasto Kunc je prenehal včeraj posloovati in pričel danes z delom kot novopostavljeni notar stotam.

— Iz zdravniške službe. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan šef internega oddelka vojne bolnice dr. Živko Toljovič.

— Nov tolmaj nemškega jezika. Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo profesorja v Pljuju Franca Alča za tolmaja nemškega jezika pri okrajnem sodišču v Pljuju.

— Razpisana služba hišnika. Mestno županstvo Jesenice razpisuje službo hišnika v novi carinarnici na Jesenicah. Prošnje je treba vložiti do 25. t. m.

— Družba občinskih lovov. Lovi krajevnih občin Kobar. Naklo in Predosje se bodo oddajali v zakup 30. t. m. prvi ob 10., drugi ob 11. tretji pa ob 9. v prostorih sreskega načelstva v Kranju. Pri sreskem načelstvu v Ljubljani se bodo oddajali v zakup občinski lovi za čas od dne 1. aprila 1933 do 31. marca 1938. in sicer: V ponedeljek, dne 13. februarja t. l. za občine Lipčanje, Smarje, Sv. Jošt, Dole, in Dol; v sredo, dne 15. februarja t. l. za občine Studenec-ig, Dobrova, Tominšelj in Prešerje. Družba se oblikuje prične ob 9. ur. Družbeni pogoji so na vpogled na sreskem načelstvu med uradnimi urami.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 4 z dne 14. t. m. objavlja zakon o sedežih in teritorialni pristojnosti apelacijskih sodišč, zakon o izpremembi uvodnega zakona za zakonik o sodnem postopanju v civilnih pravnih in zakon o ureditvi rednih sodišč, zakon o izpremembi in dopolnitvah zakona o podpori onim, ki jim nedostaja hrane, uredb o ureditvi izplačevanja vlog pri poednih denarnih zavodih in našt za deveto amortizacijo obveznic loterijske 2½% drž. rente za vojno škodo za proračunsko leto 1932/33.

— Zivalske knižne bolezni v dravski banovini. Po stanju 10. t. m. je bila v dravski banovini svinjska kuga na 71 dvorcih, svinjska rdečica na 15, mehurčasti izpuščaj goved na 6, gniloba čebelarje na 4 in perutninska kolera na 3.

— Na letošnji svetovni razstavi v Chicagu, Amerika, bo zastopano tudi Propagandno društvo, ki bo razstavilo lepe narodne noše ter narodne motive in slike iz tujkoprometnega vidika.

— Podružnica SPD v Srednji vasi v Bohinju sporoča, da bo koča pod Bogatim se nadalje odprta do 17. januarja in preskrbljena z mrzlimi in gorkimi jedili ter toplimi ležališči. Snega je 60 cm ter za amuko kar najbolj ugodno. Početi ki, ki pridejo v Bohinjo, dobe vse potrebne informacije pri g. Tomažu Godcu v Bohinjski Bistrici.

— Prost uvoz žar s pepelom pokojnih. Pri zadnjih dveh primerih upepelitve mrličev, je imelo mariborsko društvo »Ogenje« težave z lokalnimi oblastmi, ker je bil uradni zdravnik mnenja, da se mora izvršiti tudi pri vrnitvi žare s pepelom pokojnega komisionelni ogled in da mora biti žara prepeljana v posebnem vagonu. To bi seve stroške upepeljevanja mrličev znatno podražilo in delovanje »Ognja« otežilo, ker so doslej prispevki članov skrajno nizki. Radi tega se je društvo takoj obrnilo na Osrednje društvo »Ogenje«, katerega predsednik je znani zdravnik dr. Kujundžič, da v tej zadevi posreduje pri ministrstvu. Zadeva je ugodno rešena. Uvoz žare s pepelom, ki mora biti zapечатena, ter odpisana na naslov društva »Ogenje«, je popolnoma prost, ter velja za ta prevoz le tisti predpisi, kot za običajne poštno zavojce. Posebno je tudi že v carinskem zakonu odločeno, da je uvoz žare s pepelom pokojnih carine prost. Mariborski »Ogenje« je s tem tudi formalno uredil vse potrebno; da se lahko vrši upepeljevanje umrlih članov v graškem krematoriju brez vsakih zaprek in posebnih stroškov ter ostene tudi vnaprej dosežena nizka članarina mesečnih Din 15.—. Bljize informacije o pogojih sprejema, daje pisno ali ustno: »Društvo »Ogenje«, Maribor, Korosčeva ul. 8.

— Letošnji kožuhovinarski sejem v Ljubljani se bo vršil 23. t. m. Lovci, ki hočejo za pravično ceno vnovič svoj plenitni pridelek, kaj čimprej pošljejo svoje blago na »Divjo kožo« — Ljubljana-veleesem.

— Obubožanje je tudi v Zagrebu, Zagreb velja za najbogatejše mesto v naši državi, toda po krivici, kajti tudi večina Zagrebčanov je že obubožala. O tem prita statistika tožb zaradi dolgov. V zadnjih štirih letih je bilo vloženih 10.000 tožb v zadevi dolgov do 500 Din.

— Podražitev kruha v Splitu. Po mnogih krajih naše države se je kruh že podražil in sedaj so ga podražili tudi splitski peki. Beli kruh stane v Splitu zdaj 4,50, polbeli 4,25, črni pa 3,75 Din.

— Nov grob. V Leonišču je po kratki in mučni bolezni včeraj umrl g. Ludvik Gorkman, sin velenjskega ljubljanskega trgovca. Poleg staršev žaliuje za njim tudi soproga ga. Fina, rojena Petriček. Pogreb priljubljenega pokojnika bo jutri ob pol 15. iz mrtvaške veže na Stari poti štev. 2 na pokopališču k Sv. Križu. Blag mu spomin, preostali nam globoko sožalje!

— Za mrtvega proglašen. Okr. sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtvega posestnik v Kočni občini Vrhole Jože Florjančič, ki je odšel 1. 1904. v Ameriko, od koder je leta 1908. zadnjikrat pisal.

— Četrti natečaj MHKD za ljudsko igro. Matica Hrvatskih kazalnih dobrovoljcev v Zagrebu razpisuje četrti natečaj za najboljšo ljudsko igro. Dela je treba poslati do 31. avgusta priporočeno na naslov A. Freudenreich, Zagreb, Ilica 53. Igra mora izpolniti vse večer, lahko je pa tudi krajša (eno- ali dvodeljanka). Ne sme pa biti objavljena, niti vpisovana. Nagrada znaša 6.500 Din. v gotovini, 15 odstotkov kosmatih dohodkov od prve predstave in 10 odstotkov kosmatih dohodkov od vsake nadaljnje predstave, ki jo priredi zbor MHKD.

— Sneg po istrskih hribih. Tudi na Gornjem Jadranu je pritisnila zadnje dni zima z burjo. Mraz je tem občutnejši, ker je jasno. Po istrskih hribih je zapadlo precej snega.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, hladno in vetrovno, ponekod sneg. Včeraj je snežilo v Ljubljani, Beogradu in Sarajevu, po nekaterih krajih Dalmacije pa deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 9. v Skoplju 2. v Ljubljani 1.2. v Zagrebu -1. v Mariboru -1.2. v Sarajevu -3. v Beogradu -4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768.1, temperatura je znašala -2.4.

— Požar v delavski koloniji. V noči od četrtka na petek je izbruhnil požar v delavski koloniji tovarne parketov in furnirjev v Slavoniji v Brodu. Stanovaleci so že spali in v največji paniki so že začeli bežati na vse strani. Ko jih je požar zadel. Prihiteli so gasilci, ki so rešili vsaj nekaj skromnega delavskega imetja. Osem delavskih družin je ostalo brez strehe in najnujnejšega pohištva.

— Otroka zadavila. V Petrinji je poročila dekla Ilije Todorovića dete in ga zadavila. Izročili so jo sodišču.

— Z nočem obdelal ubijalca svoje žene. Iz Kotora poročajo, da je bil v vasi Krtovo izvršen zločin, kakršnega ljudje še ne poznajo. Jakob Ivančević je ubil sosedovo ženo Jeko Mikeljevič. Joka je bila ubila s kamnom ženo Jakoba Ivančevića, ker ji je očitala, da je imela nezakonskega otroka, ki je moč živel več let v tujini. Obsojena je bila samo na 14 dni zapora. Mož je zasnoval kruto osvetlo. Tik pred pravočasnim božičem je vzel nož in tako obdelal z njim Mikeljevičev, da je kmalu izdihnila.

— Slab duh v uših je zelo neprijeten. Z lahkoto ga odstranite, ako redno uporabljate odlično mislino zobno pasto Chlorodont. Poskus vas bo prepričal. Tuba 8 Din.

— Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem katarju, zaslužnosti nosu, sapnici, požiralnika in jabolka, obolenju oči in ušes, skrbimo za to, da čisto očistimo temeljito žleodec in črevo z uporabo naravnega »Franz Josefove grenčice«. Znameniti strokovnjaki za nego zdravlja svedočijo, da »Franz Josefova voda« dobro služi tudi pri čenu in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Iz Srebrni jubilej dela. Četrto stoletja bo minilo jutri, odkar je zaposlen obratovodja g. Josko Šubert v kemistični tovarni G. Giulini, družba z o. z. v Mostah pri Ljubljani. Ze četrto stoletja službe je lepa doba, biti celo to dobo pri enem gospodarju je pa za današnje čase in razmere že redek primer. Kot mlad, sam vase upajoč je g. Šubert iz rodne češkoslovaške prišel v naše kraje. Takoj je spoznal, da je navezan edino na sorodne Slovence. V tem slovenskem pravcu je, dasiravno obilokrat preziran, deloval brez ozira na dešno in levo tako, kot deluje še danes. Kako ljubi svojo drugo domovino, je najboljši dokaz, da se je ne samo poročil s Slovenko-domajinko, s svojimi skromnimi prihranki si je tudi kupil v Mostah hišico, kjer namerava preživeti jesen svojega življenja. Res mu je v pravem pomenu besede postala Jugoslavija druga domovina. Kaj je zavedni čeh storil v prekratnem letu 1918. v prid naši domovini, pa ve samo on, ker je preskrben, da bi dovolil o svojih zaslugah razpravljati v javnosti. Predvsem pa je treba ugotoviti, da deluje vsak dan na tem, da se brezposelnost zmanjšuje in beda lajša. Samo kdor dobro pozna to zlo sro, ve kaj imajo Moste v njem. Zato želimo, tako njemu kot njegovi zvesti družici, da bi v miru, zdravi in zadovoljnosti uživala sadove svojega vsestransko plodnega dela do skrajnih mej življenja!

— Iz Delodajalci in delojemalci. Te dni bodo začeli mestni uslužbenci zopet inkasirati prispevke delodajalcev in delojemalcev za »Pomožno akcijo« mestne občine ljubljanske za podpiranje brezposelnih. Tudi večina trgovcev želi, naj se poberejo prispevki še za ostale tri mesece skupno, ker se tudi pri trgovcih stanje osebja le

redko menja. Pri obrtnikih in večjih podjetjih pa se bodo kasirali prispevki le za en mesec, ker se število zaposlenih večkrat spreminja. Vse delodajalce pa naprošamo, če bi se stanje delojemalcev na plačilnih izkazih ne vjemelo s faktičnim stanjem, da to popravijo, in da na posebnem listku potrdijo, da se inkasat pri oddaji denarja lahko izkaže. Naj ne bo nobenega, ki bi zavrnil plačilo prispevka. S tem boste pomagali »Pomožni akciji«, da bo začela bolj širokopotežno, kakor je bilo to doslej mogoče, podpirati brezposelne z nakazovanjem dela. Namen je, da bi se zaposlevali pri javnih delih vsak teden menjuje vsaj po 100 brezposelnih. Tako da bi bilo zaposlenih vsak mesec po 400—500 delavcev. To pa bo možno izvršiti le tedaj, če bo imela »Pomožna akcija« dovolj sredstev na razpolago. Pri zaposlitvi se seveda ne bo moglo ozirati na tuje brezposelne, marveč le na tujakine.

— Iz V Ljubljani ni nobene epidemije. Zagrebški deloma pa tudi naši listi so zadnje dni poročali, da razsaja v Sloveniji vedno hujša epidemija nalezljivih bolezni, zlasti skrlatinke in difterije. Obrnili smo se na mestni fizikal, da nam pove, kako je z nalezljivimi boleznimi v Ljubljani. Zvedeli smo, da v Ljubljani o epidemiji ne more biti govora, ker imamo samo 3 primere tifuznih obolenj, 8 skrlatinke in 3 difterije. Pomisliti pa moramo še, da gre tu za več tednov.

KINO LJUBLJANSKI DVOR

Telefon 2730

Danes ob 4., pol 8. in 9. uri
in jutri ob 3., ½, 6., ½ in 9. uri

Tom Mix

v senzaciji nad senzacijo:

Prvi na cilju

Poleg tega kolosalna smehapolna burka v 2. dejanjih in »Paramountov tediček«.

— Iz Zivliski trg je bil zopet dobro založen. Zdi se, da prodajalci prav nič ne zeb, čeprav morajo stati navadno po vse dopoldne na trgu. Prodajalci je sicer zdaj precej manj kot jih je bilo poletne mesece, vendar zaradi tega ne prodajo mnogo več. Menda so gospodinjice tako občutljive za mraz, da si ne upajo na burjo, ker jih je bilo danes tako malo na trgu. Sploh se pa ta mesec mnoge gospodinjice izogibajo trga. Tudi danes je bil trg založen z zelenjavo še čez potrebo. Kmetice so prodajale kope zelene glave po starih cenah, po 1.25 Din do 4. Din komad. Posebno mnogo je bilo radika, ki je v splošnem zelo lep, prodajajo ga po 1.50 Din merica. Nekoliko manj je bilo motovlica in čedalje manj enčevje. Zelja ne bo zmanjkalo, če tudi ljubljanci ne bodo jedli nič drugega. Od leta do leta je več zeljarjev na trgu in zdaj konkurira kmetičko zelje tudi po kvaliteti trnovskemu. Cene za to domačo delikateso so nespremenjene, kmetičko zelje je po 3 Din kg, trnovsko pa po 4 Din. Tudi z jabolki bomo založeni vso zimo. Dovolj jabolk je skoraj vedno enak po količini. Med velikim množino slabših jabolk je pa vedno tudi precej lepih, ki jih prodajajo po 40 Din ali nekoliko dražje. V splošnem so jabolka še vedno poceni. Prav tako, kot sadja, je na našem trgu tudi vedno dovolj jaje in perutnine. Za piške pa je najzjutraj preobdelal ob praznikih. Lega in sveža jajca prodajajo po 1.50 Din komad, nekoliko drobnjša pa po 1.25 Din komad in po 2.25 par. Kmetice in gospodinjice računajo na trgu še vedno na krone. Čudno je potem takem, da so pozabile na godnjanje in na napoleondore. Kmetice se ne morejo spriznati s parami in ne smatrajo 25 par za pare, nego za krono. Zdi se jim samo ta razlika, da se za to »krono« ne dobi toliko, kolikor se je za staro.

— Iz Park na Hrvatskem trgu je eden izmed najmanjših naših parkov in doslej je bil tudi precej zanemaren kot n. pr. Ambrozev trg. Delovne moči so zdaj poceni, saj stotine delavcev prosi na socialnih uradih predvsem za delo, ne le za denarno podporo, zato je zelo umestno, da mesto uredi zdaj zanemarene parke in da zaposluje brezposelne pri drugih javnih delih. S tem seveda ni rečeno, da mestna občina zdaj lahko izrablja delavce na račun njihove bede. Delavci, ki jih zaposluje mestno vrtnarstvo, so zelo zadovoljni, da imajo delo in delajo skoraj vsi z velikim veseljem. Brezposelnih dobe za teden dni dela pri mestni občini 4 tedne denarno podporo na socialnem političnem oddelku. Te dni urejajo park na Hrvatskem trgu. Park bo po obliki precej spremenjen, doslej je bil pravokoten, po ureditvi bo pa ob cestah zaokrožen v obliki elipse. V eredi bo okrogla ploščad, ki jo bo obkrožal kolobar gred. Med gradnami bodo izprehajalne poti. Sredi parka postavijo svetilnik. Staro grmičevje in drevesa so iztreblili, zasade pa nova drevesa. Stranišče podro. Ni le odveč iz estetskih razlogov, temveč tudi iz prometnih, ker nameravajo v doglednem času položiti tramvajsko progo po Jegličevi cesti. Ta proga bo vezala in zaključevala staro progo, da nastane krožna tramvajska proga. Skoraj v vsakem parku vidiš pri nas stranišče, da si niti ne moreš misliti parka brez stranišča; ta poslopja so sicer kaj potrebna, toda tako neokusnih in nehigijeničnih barak bi ne smelo biti v parkih.

— Kolesarske in motociklistično društvo »Šava« v Ljubljani vlijudo vabi članstvo, da se polnoštevilno udeležijo VIII. rednega občnega zbora, ki se bo vršil na Svecnici 2. februarja t. l. ob pol 11. dopoldne v gostilniških prostorih g. Fr. Kavčiča, Privoz 4 (Prile). Po občnem zboru si udeleženci izrebojo brezplačno lepa darila. Odbor.

Iz Celja

— Koroški pevci prispo v Celje v nedeljo 15. t. m. ob 11. dopoldne z mariborskim vlakom. Ob 16. bodo priredili koncert v veliki dvorani Celjskega doma, ob 20. pa bo družabni večer v mali dvorani Sokolskega društva. Celjsko pevsko društvo in društvo »Soča« pozivajo svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži v nedeljo dopoldne sprejema koroških bratov na celjskem kolodvoru, popoldnanskega koncerta in družabnega večera. Hišni posestniki se prosijo, da razobesijo v nedeljo jutraj zastave v pozdrav dragim gostom s Koroškega.

— Prireditelj v korist brezposelnih. Društvo »Soča« v Celju bo priredilo v soboto 11. februarja zabavni večer s plesom in korist pomožne akcije za Celje in okolico ter društvenega pomožnega sklada. Bratska društva se opozarjajo na to prireditelj. »Soča« pričakuje velikega odmeva pri občinstvu.

— SSK Celje bo imelo v ponedeljek 23. t. m. ob 20. izreden občni zbor v mali dvorani Celjskega doma, v torek 17. t. m. ob 20. pa bo seja upravnega odbora v klubovi sobi Celjskega doma.

— Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek 16. t. m. ob 20. bo predaval v risalnici meščanske šole znani komponist g. A. Dobronič, profesor na zagrebškem konservatoriju, o nacionalni ideji v zapadni, slovanski in naši glasbi. Celjsko pevsko društvo poziva vse članstvo, da se udeleži tega zanimivega predavanja.

— Društvo Rdeči križ v Celju je prelozilo svoj redni občni zbor, ki bi se moral vršiti 20. t. m., na poznejši čas.

— V upravo Sokolskega društva v Celju so bili poleg večeraj navedenih izvoljeni še društveni zdravnik dr. Jože Flajs, matrikar Karlo Kovačič, matrikarka Mara Kovačeva in knjižničarka Zorana Luznikova.

— Za koncert Glasbene Matice v Ljubljani, ki se bo vršil v proslavo 70letnice ljubljanskega Sokola v soboto 21. t. m. v Ljubljani, so vstopnice rezervirane. Sokolsko članstvo, ki reflektira na vstopnice, naj to nemudoma javi Sokolskemu društvu v Celju. Za skupine članstva je dovoljena polovična vožnja.

— Umrla je v četrtek 12. t. m. v celjski bolnici 50letna brezposelna služkinja Amalija Oberžanova iz Malih Grahov pri Laškem.

— Prijave za znižanje dopolnilnega davka k zemljinari za davčno leto 1933. je treba predložiti davčni upravi v Celju do 31. t. m., odnosno v nadaljnjih 15 dneh, če se zakasnitev roka opraviči s tehtnimi razlogi.

— Nočno lekarniško službo ima do vseheta petka 20. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

— Primarij dr. Pestotnik Franc, specialist za živčne bolezni in šef bolnice za duševne bolezni v Novem Celju, ordinira za živčne bolezni počeni s 16. januarjem v palači Mestne hranilnice, Krekov trg 7, Celje, dnevno od 2¼ do 4¼ popoldne.

25/n

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 14. januarja: Voda. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 15. januarja ob 15.: Srce igračk. Mladinska predstava. Globoko znizane cene. Ob 20. Milijon težav. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 16. januarja: Zaprtlo.

Ljubljanska drama vpripori drevo ob 20. Vombargerjevo ljudsko komedijo Voda kot izven predstavo po znanih dramskih cenah. Zasedba je premijerska. Režija je Skrbinska. Ljudska komedija Voda je imela pri vseh dosedanjih vpriporitvah v resnici lep uspeh zato obisk najtopleje priporočamo. Veljajo znizane dramske cene.

Nedelja v ljubljanski drami. Dne 15. t. m. sta v drami dve predstavi in sicer popoldne ob 15. izredno prisrčna in ljubka mladinska igra Srce igračk. Za to predstavo veljajo globoko znizane cene od 20 Din navzdol Ob 20. pa bo prva repriza komedije Milijon težav, ki jo vpriporja naša drama v režiji g. Krefta. Komedija je imela v sredo ob premijeri velik uspeh. Po svoji vsebini in zapletljivosti je zelo komična, v celoti pa prav izvrstno igrana.

OPERA

Začetek ob 20.

Sobota, 14. januarja: Pri belem konjičku. Izven.

Nedelja, 15. januarja ob 15.: Manon. Izven. Znižane cene. Ob 20. Nizava. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 16. januarja: Zaprtlo.

Opereta Pri belem konjičku se ponovi drevo ob 20 v opernem gledališču kot izven predstava po običajnih opernih cenah. Zasedba je premijerska, dirigira kapelnik Stritof, režija je prof. Sestova.

Nedelja v ljubljanski operi. V nedeljo 15. t. m. sta na opernem repertoarju dve izvrstni operi in sicer popoldne Massenetova opera Manon v znani izvrstni zasedbi, zvečer ob 20 pa Nizava z go. Thierryjevo kot Marto. Opero dirigira kapelnik Nefiat. Za obe predstavi veljajo znizane operne cene.

Pri izpitu.

Profesor: Povejte nam, gospod kandidati, kaj je sleparija?

Student: Z dobro razvitim smislom za praktično življenje: — Sleparija je... sleparija bi bila, če bi me pustili pastri pri izpitu, gospod profesor.

Predsednik komisije: Zakaj pa?

Utemeljite to.

Student: Ker zakrivi po kazenskem zakonu sleparijo tisti, ki zlorabi nevednost drugega, da mu napravi škodo.

Še problemi hotela Tivoli

Hotel bi lahko preuredili v zeleno šolo, ki je Ljubljani nujno potrebna

Ljubljana, 14. januarja

Pred tedni smo pisali, kako je mestna občina sklenila ukiniti nerentabilni hotel Tivoli in kako je mestni gremij naročil mestnemu socialnopolitičnemu uradu, naj izdela načrt za večji dom v poslopju dosedanjega hotela. Vsestransko smo si ogledali zadevo in prišli do zaključka, da je opustitev hotela v tem za to obrt popolnoma nepriladnem poslopju popolnoma umestna, na drugi strani smo pa tudi ugotovili, da v parku ni niti pripravnega mesta, še manj pa poslopje za šumni dečji dom, saj imamo mestne nasade vendar predvsem zato, da si mestno prebivalstvo v gozdnem miru ohladi in okrepi svoje živce, na drugi strani pa tudi deci moramo dati čimveč prihrankov, da se giblje, naskoči in nakriči ter sploh razgiblje, kar je pa v parku okrog hotela Tivoli popolnoma nemogoče. Pri svojih pomislekih proti dečjemu domu pa nismo navedli glavnega argumenta, namreč visokih investicij, ki bi bile potrebne za preureditev hotela v dečji dom.

V hotelu je polno malih sobic, kjer je prostora k večjemu za po eno ali dve postelji, a mestni socialno-politični urad bi rad tja spravil vsaj 100 malih otrok, ki ne smejo biti niti po noči niti po dnevu brez varstva. Povsod po dečjih domovih spe otroci v skupnih spalnicah zaradi olajšanja nadzorstva, v tem poslopju bi pa morali imeti samo za nadzorstvo pomočnik toliko zaščitnih omar, kolikor je celic in sob. Tega luksusa si Ljubljana v teh težkih časih vendar ne more dovoliti, saj še v najboljših časih po najbogatejših mestih niso tako razpisno gospodarili.

Za dečji dom bi morali torej sedanje hotelsko poslopje temeljito adaptirati ter s preizidavo male sobice združiti v velike dvorane. Kako je to izvedljivo, pa najboljšje vedo oni, ki so poslopje že popravljali, da je postalo vsaj za silo uporabno za hotel. Velikih dvorani iz celic ni mogoče napraviti že zaradi konstrukcije stavbe, ki je zgrajena kakor kaka planinska kočica z lesenimi stropovi, ki niso niti nasuti. Stropovi bi se podirli, kakor bi odstranili oporne stene, ki sedaj dele sobe.

Dobro, pa napravimo nove železobetonske stropove! Kako bi pa tak težki strop nosil leseni obod I. nadstropja? Podreti bi morali vmesne stene in vse zunanje lesene, najbrž pa tudi zidane stene I. nadstropja ter s stebri podpreti strop tega nadstropja, če bi hoteli porabiti tudi trstostre II. nadstropja, navzlic temu bi pa imeli še vedno za silo preurejeno hišo s simo nepraktičnim pritličjem. No, n o: tud to primerno adaptirati, tako da bi končno sezidali skoraj popolnoma novo poslopje in za drag denar — saj porabiš in preizidave več stanoj kot nova poslopja — bi vendar imeli le kraparjio, če hočemo torej na vsak način spraviti dečji dom v Tivoli, je najbolj pametno, če porušimo dosedanj hotel do tal in sezidamo popolnoma novo poslopje, kjer bo prostor tudi za ambulancijo in zdravilnico. Tako nesposoben pa vendar nikoli ni, da bi mislil podirati še trdno prostorno poslopje, ki se da praktično in koristno porabiti za druge namene in potrebne ustanove brez večjih investicij in stroškov.

Brez večjih stroškov v hotelu Tivoli lahko takoj uredimo

»ZELENO ŠOLO«.

Pred dobrim letom se je v stolpcih »Slovenskega Naroda« poročila misel, naj bi mestna občina porabila poslopje in vrt hotela Tivoli za šolo pod milim nebom. Za slabotno in bolešno deco imajo v modernih državah povsod take šole, kjer so otroci ves dan na zraku in solcu, pod streho se pa zateko le ob plohi. Med prvimi mesti v Evropi je imel tako šolo Beograd v Topčideru že mnogo let pred vojno. Mala Srbija je bila v mnogih stvarih pred nami zlasti, kar se tiče vzgoje, in spominjamo samo dekliške in mešare gimnazije, v splošnem pa Srbija ni bila pri reformah nikdar tako konservativna, kakor smo mi. Naglo je napredovala in izbrala vedno najnovejšo in najmodernejšo, kadar je kaj uveljavila. Med takimi pridobitvami je bila tudi omenjena šola v Košutiauku, ki so jo srbski pedagogi in zdravniki posneli po nemški »Freiluft-schule«.

Na gričku v Košutiauku kraj Topčidera je velik, s peskom posut ograjen prostor s prostorno stekleno verando. Na verandi dolga miza s klopmi, šolsko tablo in računalom, zunaj pa polno stolov za ležanje — to je zelena šola. Otroci so se zjutraj pripeljali brezplačno s posebnim vozom električne železnice, se do šole izprehodili, nato pa malo učili in mnogo igrali. Po južini so ležali na stoli in počivali, opoldne so pa šli domov in po kosilu so prišli v šolo zopet drugi otroci. Če je pouk trajal ves dan, je deca dobila tudi kosilo in po jedi spala v stolah za ležanje, nato se pa zopet igrala in učila v šoli sami in na pogostih izprehodih po parku, gozdu in polju. Uspehi te šole so bili odlični in deca si je okrepila zdravje ter se okrepčala, v navadnih šolah pa oslabi.

Brez dvoma je taka šola tudi za ljubljansko bledično in slabotno deco potrebna, v splošnem je pa taka šola ideal pedagogov in zdravnikov. Deca naj se učijo igrati!

Stroški za tako šolo so prav majhni, saj zanjo ne rabimo velikih zidanih stavb. Prav dober bi bil zanj tudi hotel Tivoli, kjer je v pritličju in na vrtu dovolj prostora. Adaptacij bi ne bilo treba skoraj nobenih, zgornji prostori bi se pa porabili za kak drug namen, n. pr. za stanovanja samskega učiteljskega osebja. Deca bi se zbirala pred prehodom čez železnico, oddod bi jo pa učiteljstvo vodilo skozi park v šolo, po šoli pa zopet nazaj do Bleiweisove ceste. Kosilo in toplo južino bi lahko deci pripravljali v sedanjih hotelskih kuhinjah, vendar bi se pa kuhinja lahko znatno zmanjšala. Ob slabem vremenu bi bila dvorana dosti velika učilnica, vendar pa ne vzorna.

Šola pod milim nebom je pa v odmorih in pri igri seveda kaj glasna in šumna. Tako smo skoraj na istem kot pri dečjem domu, mislimo pa tudi, da imamo prostorov za zeleno šolo in preprosto verando na vseh straneh ljubljanske dosti, da dobi lahko vsak okraj svojo. Tivolski gozd naj ostane živčno izmučenemu prebivalstvu za odhiti in pomirjenje. Čimbolj bo Ljubljana rasla, tembolj bo nemirna in šumna, prebivalstvo pa zato vedno bolj potrebno — miru.

Vse je lepo, toda — mir v parku! Zato si oglejmo najboljše in najpotrebnejše rešitev tega problema.

I. pokrajinski zlet SKJ v Ljubljani

Kakšen bo zletni prostor v Tivoliju, kjer bo prostora za 4030 telovadcev

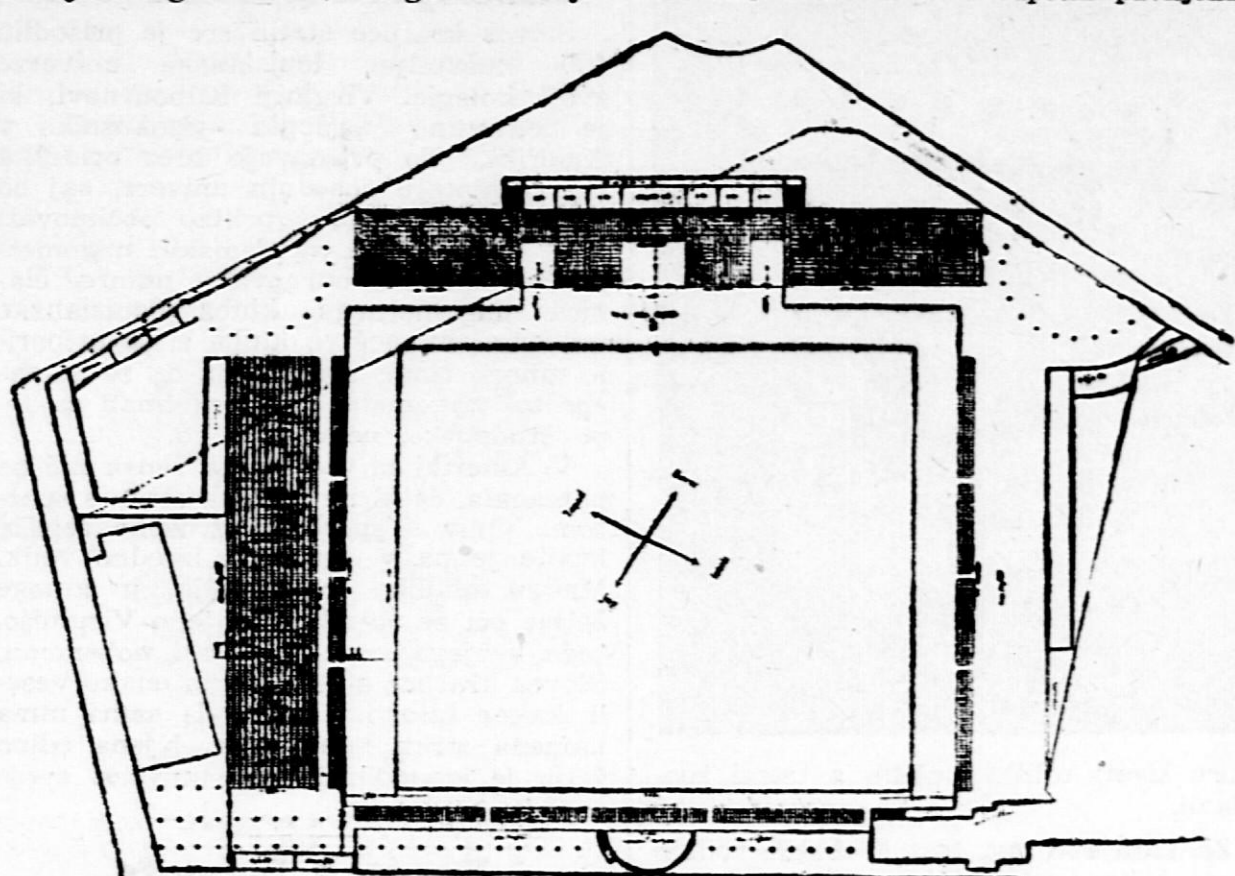
Ljubljana, 14. januarja

O velikih prireditvah, ki bodo v prosilavo 70-letnice Ljubljanskega Sokola, je »Slov. Narod« v obsevnem članku že poročal. Telovadni nastopi se bodo vršili na preurejenem letnem telovadišču ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Lahkotletska in plavalna tekmovališča pa na spornih prostorih SK Irtije. Zanimivo je, da bo sedanj prostor letnega telovadišča, skoravno se sedaj ne zdi tako velik, sprejel 4030 telovadcev. Jasno je in potreba je, da bo sedanj ljubljanski »Prater« odstranjen — in želja mnogih bi bila, da ga odstranijo

Lettermannovom drevedu, tretji je pa ob kopalnišču »Irtije«. Blagajne bodo krite, vhodni bodo pa arhitektonska posebnost zase, okrašeni z vitkimi stebri.

Zletišče bo imelo prostore za zletne odseke, za prvo pomoč, gasilce in pošto. Nameščena bodo stranišča, požarni hidranti in električna razsvetljava.

Vse garderobe bodo nameščene na vsejmu, kar je zelo ugodno in s tem odpejdo vse naprave za oblačilnice. Tam bo tudi prostor za zbiranje in formiranje telovadcev. Mesta so že sedaj določena, članstvo ima oblačilnice v odprtih paviljonih

za vedno. »Sokolaki Glasnik« je podrobno opisal novi sokolski stadion. V naslednjem podajamo nekoliko podatkov k načrtu, ki je prav uspel in ki nudi garancijo, da se bodo nastopi vršili lahko brezhibno.

Prostor sam po sebi je glede na lego v sredini mesta prav primeren, leži v ljubljanskem Tivoliju in je do sedaj služil kot letno telovadišče ljubljanskega Sokola. Obseg prostora znaša 24.000 m² in bo mogoče hkrati izvajati vaje 4030 telovadcev. Okrog telovadišča je primeren prostor za orodno telovadbo. Na zapadnem delu bo glavna tribuna, na kateri bo kraljeva loža, 14 manjših lož in še 2683 sedežev. Za dohod telovadcev je predvidena sredina pod tribuno. Prehod bo 10 m širok, za odhod telovadcev sta pa na vsaki strani po en izhod, širok 5 m. Vrh lož bo nameščen poveljniški stolp. Dolžina tribune je 96 metrov, široka bo pa 12,75 m.

Ob predelu za orodno telovadbo, na severni, vzhodni in južni strani, bodo tri vrste klopi za 1300 gledalcev. Na južni strani bo druga tribuna, dolga 72 m, široka 15,12 m, na njej bo 6000 stoješč. Severna stran je namenjena za stoješča, prostora bo za 3000 gledalcev, ako pa bo pokazala potreba, se bo za temi stoješči postavila še ena tribuna, tako da bi bilo telovadišče zaprto od treh strani, prostor ob progi je v sredi namenjen godbi, ob straneh pa bodo zopet stoješča.

Za dohod in izhod bo služilo troje vhodov oz. izhodov. Prvi vhod je ob nekdanjem »Kini Tivoli«, drugi med južno in zapadno tribuno, do katerega se pride po

E, F in Z, članice v paviljonu G, naraščaj pa v paviljonu J. V oblačilnicah bodo nameščena obošala in klopi, za umivanje pa še korita z vodovodom in nekaj prh.

Na telovadišču in v vselejsejskih prostorih bo dovolj pitne vode.

Telovadci se bodo zbirali na vselejsejski cesti in na mestu, kjer je stal Higijenski paviljon, od tu bodo odhajali na telovadišče skozi prehode pod glavno tribuno. Vse telovadišče bo obdano z ograjo, ki bo okrašena s cvetjem in zastavicami, kar bo nudilo prav krasno lice.

Ob tej priliki bi poudarili še eno: Sokolstvo se briga, da bo proslava čim lepša, čim mogočnejša, sokolstvo dela in bo do prineslo največjo žrtev za zlet, dolžnost vse ljubljane pa je tudi, da se tudi sama obče ob slavnostnih dneh v prazne lice. »Bela Ljubljana« ji pravimo, čeravno vedno ni sence belote. Očna naj bi bila en sam cvetni vrt, iz katerega bi vihrale državne trobojnice...

Kdo bo mogoče dejal: za to je še čas, pa ni res tako, treba je že sedaj misliti, da se z veliko naglico bližajo dnevi, ko bo Ljubljana sprejela v svojo sredo ogromno sokolsko armado iz vsega slovenskega sveta. Prepričani smo pa tudi, da bo Ljubljana v polni meri storila svojo dolžnost.

Številni odseki Sokola delajo že sedaj s polno paro, sokolski delavci se zavedajo v polni meri, kako veliko nalogo imajo pred seboj. Za izvedbo vseh namer je pa potrebna pomoč vseh, ki čutijo sokolsko.

R. KOS.

Kako pomagati belokranjskemu vinogradniku

Jutri bo v Semiču veliko informativno zborovanje vinogradnikov

Ljubljana, 14. januarja

Komaj vlak privozi iz dolgega gorjanskega predora, se že odpre potniku pogled na nešteto vinogradov. Levo daleč po vsej kotlini Bele Krajine tja do hrvaške meje, desno, kjer se zemlja strmo poganja navkreber, na semiške. Že prvi pogled dokazuje, da so vinogradi tem krajem skoro edini in glavni pridobitveni vir, pa zato ni čuda, če Belokranjci tej panogi svojega gospodarstva posvečajo največ skrbi in pozornosti.

Vinogradništvo je danes v izredno težkem položaju, ker je svetovna kriza zelo zmanjšala kupno moč ljudi, pa zato sedanja potrošnja daleč zaostaja za prejšnjo. Vzponredno z zmanjšanjem konzuma so padle tudi cene pod minimum tako, da vinogradniki danes ne dobe povrnjenega niti v kulturo vinogradov vložene denarja, kaj se le truda, ki ga zahteva smotreno obdelovanje vinogradov. Tudi ostra konkurenca na vinskih tržiščih je položaj poslabšala, proizvodnja naših vin pa se skoro vsako leto kljub vsemu povečava.

Do nedavnega je prevladovalo splošno mnenje, da se bo potrošnja dvignila, ako se bo kakovost vin kar najbolj izboljšala z oplemenjevanjem trte in ako bo država olajšala visoke prevozne stroške. Vse viharne zadruge, pa tudi posamezni uglednejši vinogradniki, so vložili ves svoj trud v to delo, vendar pa so ostali kljub vsem naporom razočarani, ker se potrošnja ne le ni povečala, nego je še dalje konstantno padala. Poizkus z iskanjem novih tržišč enak ni uspel, ker so vsa že itak preplavljena z vinom iz vseh močvirnih krajev, v mnogih primerih tudi z boljšim od dolenjskega in belokranjskega. Izboljšanje vin pa je v današnjih časih tudi zelo težko dojeti, ker zahteva nasaditev novih, plemenitejših vrst trte ogromnih denarnih žrtv od vinogradnikov, poleg tega pa je potrebno tudi precejšnje razdobje, da se trte za sad usposobijo.

Letošnje leto je sicer za naše vinogradnike malo boljše zaradi splošno slabe trgate po vsej Evropi in se bodo naša vina malo bolj uveljavila tudi na inozemskih tržiščih, vendar pa temu ne smemo pripisovati preveč upov in stalnega značaja, ker je to le prehodni pojav zaradi vremenskih neprilic inozemstva. Iskati torej moramo doma nova pota, ki naj bi rešila našega vinogradnika iz obupnega položaja. Mi smo v našem listu že večkrat naglašali, kako je treba usmeriti naše vinogradništvo, da bo čim donosnejše. Letošnja izvozna sezona nam je pokazala, da naša država ne razpolaga z zadostno količino namiznega grozdja, sposobnega za izvoz v svežem stanju, ker nismo mogli zadostiti povpraševanju inozemskih tržišč. Vinogradnike torej moramo usmeriti v pridelovanje dobrega namiznega grozdja, ki s svojo ugodno ceno izdatnejše poplača trud, negoli vino, ne zahteva pa toliko dela in pričakovanja. Iz grozdja, kakor tudi iz vseh ostalih vrst sadja, dalje lahko pridelujemo marmelado, katere je naša država v letošnjem letu izvozila 130 vagonov. Tudi ta izvozni kvantum bi bil lahko večji, ako bi razpolagali z zadostnimi količinami. Enako dobro prodajo ima posušeno grozdje in iz grozdja pridobljeni razni brezalkoholni sokovi. Šele takrat, kadar bodo grozdje vsestransko izkoriščali, ne pa se omejili le na izdelovanje vina, bomo lahko ustvarili boljše case našim vinogradnikom.

Strogo se mora paziti tudi na kakovost pridelanih vin. Današnji trg zahteva brezpopojno tipizirano vino. Taka pa se danes dobe le pri nekaterih večjih vinogradnih posestnikih, ki pa nimajo tako velikih skrbí radi prodaje, ker so njihova vina večinoma znana in imajo svoje stalne odjemalce. Pri malih posestnikih pa je danes težko dobiti tudi 10 hl enotnega vina. Pridobivanje tipvin bi morale organizirati zadruge, kakor je to v metliški vinarski zadrugi. To delo je sicer res izredno težko, vendar pa je tudi enako hvalno, ker je enkrat dosežen uspeh trajen. Vprašanju vina enotnega okusa je treba torej posvetiti poglavito pozornost.

To vse pa bi bilo izvedljivo le, ako bi se zadostno število vinogradnih maloposestnikov združilo in svoje vinograde obnovilo z enakimi plemenitimi trtami, za kar je ravno sedaj ugoden čas, ker mnoge trte zaradi starosti pešajo in so nekateri vinogradniki

že prišli kmeti svoje vinograde. Zborovalci v Semiču bodo morali jutri mnogo teh najvažnejših vprašanj vzeti v obzir in določiti bodoče smerice za delo naših vinogradnikov, ki so vse nujno potrebne, ker bo sicer ta važna panoga našega narodnega gospodarstva zašla v še težji položaj od današnjega. Glavno delo pa morajo izvršiti brezpopojno le zadruge, katerih bi bilo potrebno še nekoliko ustanoviti v Beli Krajini, predvsem v Črnomlju, da bi bilo potrebam vsestransko zadoščeno in da bi moglo uspešno delovati.

PRIDE!

Car pikantnega šarma:
Iz dnevnika lepote

PRIDE!

Akcijski odbor in DSN

Ljubljana, 14. januarja

Z ozirom na dogodke, ki so se odigrali pred sklicanjem javnega shoda Društva stanovanjskih najemnikov v Ljubljani, dne 30. oktobra 1932 med zastopniki akcijskega odbora strokovnih organizacij državnih in privatnih uslužbencev, upokoencev in narodnega delavstva in Društvom stanovanjskih najemnikov v Ljubljani, so se stali dne 5. t. m. delegirani zastopniki obeh skupin, da razčistijo nastala nesoglasja v javnosti. Delegati so ugotovili, da zasledujejo strokovne organizacije državnih in privatnih uslužbencev, upokoencev in narodnega delavstva kakor tudi Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani iste cilje, to je omiljenje stanovanjske bede in znižanje previsoke najemnine.

Povod nesoglasja med obema organizacijama so bili letaki, ki jih je izdalo Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani za svoj shod in na katerih so bila označena tudi društva in organizacije, ne da bi bila ista o tem preje obveščena. Društva in organizacije so proti temu ugovarjala, ker niso mogla za shod prevzeti potrebne odgovornosti.

V dnevniku »Jutro« je izšla dne 29. oktobra 1932 št. 253 izjava prizadetih društev in organizacij, katere je bila mestoma mogoče preostati, iz česar so nekateri sklepali, da so društva in organizacije državnih in privatnih uslužbencev, upokoencev in narodnega delavstva proti obstoju in delovanju Društva stanovanjskih najemnikov, kar je prišlo tudi do izraza na javnem shodu, ko so padali žaljivi medklici proti osebam kot zastopnikom organizacij, ki so v imenu teh podpisale »Izjavo«.

Društvo stanovanjskih najemnikov izjavlja, da so bili ti izrazi neumestni. Da ne bi javnost napačno sodila teh dogodkov, izjavljamo, da se bodo organizacije zastopane v akcijskem odboru skupno borile z Društvom stanovanjskih najemnikov v Ljubljani v doseg znižanja sedanjih previsokih najemnin.

Ljubljana, dne 12. januarja 1933.

Za Društvo stanovanjskih najemnikov: Čerčin Drago, s. r., Badjura Joško, a. a.

Za akcijski odbor: Deržić Ivan, s. r., Lilleg Maks, s. r., Juvan Rudolf, s. r.

Iz Novega mesta

— Koliko je šlo v zrak, tukajšnja tobačna glavna zaloga je v prošlem letu prodala za 3.453.603 Din tobačnih izdelkov. Največ je šlo Sava cigaret. Teh so popuščili v našem srezu okrog 9 milijonov komadov. Med cigarami so na prvem mestu kratke domače, ki jih je šlo v zrak za nekako 300.000 Din. Cigaretnega papirja se je porabilo za 22.850 Din, vžgalice za 341.893 Din. Skupno so poglali v zrak 3.818.346 Din. Pa tožimo o krizi.

— Prava zima je pritisnila šele zdaj. In suha je, kar je za naše blatne ceste velika sreča. Smučarji so seveda drugega mnenja. Če bo tak mrzaj kaj časa držal, se birtom ni bati, da ostanemo brez ledu.

— Krajevni odbor Rdečega križa pripravlja »zimski dan«, pri katerem bodo sodelovali vsi Podmlečki Rdečega križa z novomeških in šmihleških šol.

— Napredovanja. V višjo položajno skupino je napredovala učiteljica ga. Marija Pavčič, ki je bila pred kratkim premeščena na tukajšnje meščansko šolo. V višjo skupino znanstvenikov sta napredovali pri tukajšnjem okrožnem sodišču zvančeničnica Anica Avsec in jetniški paznik Davorin Dožič.

— Čebelarstva podružnica je imela te dni svoj občni zbor na kmetijski šoli na Grmu. Dosedanji predsednik g. Ludvik Puš, ki je upokojen in je odšel v Ljubljano, je bil za svojo delavnost v prid društva in napredke čebelarstva izvoljen za častnega člana. Novi odbor je sestavljen naslednje: predsednik ing. Franc Urbas, podpredsednik znani velečebelar Svitooslav Jenko, tajnik neumorni Lojze Lilič, ki je tudi upravnik društvene čebelarne, blagajnik Ignac Medved. Novomeška čebelarstva podružnica je zelo delavna.

— Po stopnicah na Kapitlji je padel muhaverški kovč Jože Petrič in si močno potolkel glavo Moral je v bolnico.

— Drvarjeva usoda. V Resah v Rogu so drvarji prožili hode. Izidor Stricelj se je spotaknil ob visok kamen in padel naslednji trenutek ga je že pritisnil sproženi hlood na desno nogo in mu jo strl. Tovariši so prišli k njemu in ga na pomoč, pa se je hlood zvalil Stricelju še na prsi, da je bruhal kri. Z veliko težavo so spravili mogočno deblo s težko ponesrečenega. Nezvestnega so pripeljali v bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

— Gostuje nocoj v Sokolskem domu oder Vič-Ljubljana s štiridejansko burko »Ugrabljen Sabince«.

— Antonov sejm je pri nas med največjimi. Mestno županstvo razglašja, da se bo vršil letos v tork po svetem Antonu, t. j. 24. t. m.

Punctum saliens in punktacije

Tudi na kmetih poznajo punktacije, toda samo v zvezi s kolinami

Ljubljana, 14. januarja

Gospoda, ali veste, kaj so koline? No, saj vam radi razložimo, kaj in kako je z njimi. Zapomnite si naprej, da so koline v zvezi s praščem.

Da, gospoda, za prave, pristne kmečke koline gre. Verjamemo, da je kolina več vrst, so n. pr. tudi politične, zato jih je pač težko razločevati, zlasti še, ker o njih ne ve nič povedati noben leksikon in ne almanah. Kar se kmečkih kolin tiče, moramo reči, da so glavna, odnosno poglavitna reč pozimi na deželi. Torej nekakšen punctum saliens so, da se razumemo, kajti verjetno je, da ste že pozabili slovenski. Zadeva je sicer kar sumljivo podobna punktacijam, toda naj se vam ne zarače. Gre za povsem nedolžno kmečko politiko.

Brez pomisleka nam pa lahko verjame, da so koline tako važna zadeva, da bi se tudi meščani ne ukvarjali s punktacijami, če bi imeli prašice. Na kmetih imajo zdaj na vseh koncih in krajih koline in se poživljajo na vse punktacije in kolobacije. Koline so velevažna reč; če na kmetih nimajo prašica, da bi lahko »priredili« koline, tedaj si tu in tam pomagajo brez prašica. Koline brez prašica so sicer sila klaverne, n. pr. tako, kot politika brez punktacij. Ubogi kmet mora pretepeti željo, da cvili kot bi klal prašica, ali pa mora cviliti sam. Gre vendar za ugled! Koline so poglavitna reč!

K sreči pa kmetje niso vsi brez prašičev. Rediti prašice je še precej hvaljezna naloga, podobno kot so razne kulturne naloge, da ne rečemo politične. Sicer ti prašič lahko kar na lepem pogrne in svinjska mrvovina baje ni okusna. Prav tako ni kmetu všeč, če mu zarubijo prašica. Če bi politiki napisali punktacije, nanašajoče se na svinjsko rdečico in rubež, bi najbrž ne punktiral samih kozlov, škoda, da politiki ne vedo, da so poglavitna reč koline!

Dovolite nam, da potočimo namestu solz nekaj črnila! Kdo bi se ne razkojal v ginjenju, če se spomni, kako blažene trenutke je preživljal na kmečkih kolinah! (Dovolite nam požreti slino!) Ob prvi ma-

lici je že stala velikanska golida praženih jeter na mizi. Opoldne smo se mastili s svežimi ocvirki, popoldne smo »nadevali« koline, se pravi pršene, krvave in prosene klobase smo delali. Zvečer je bil banket, kakršen bi ob oficijelni priliki stal še celo nad 30.000 Din.

Gospoda, očitno ne veste, kako pomembne so koline, ker se nič ne pečate z njimi. Vrag naj vzame punktacije! Ali ni n. pr. klobasa že na pogled prijetnejša kot paragraf? Važnejše bi bilo torej sestaviti punktacije o kolinah, če že ne gre brez njih. Vemo, kako se sučete te dni samo okrog njih, zato pač ne moremo pisati niti o kolinah, ne da bi jih ne upoštevali — punktacij namreč. Sestavili bi torej takšne o kolinah, n. pr.: 1. koline so poglavitna reč; 2. brez prašica ni kolin; 3. kdor nima prašica, naj se povabi na koline drugam itd.

Obžalujemo, če se nam je kaj zareklo! Spomnili smo se namreč, da brez punktacij ni niti kolin. Le pomislite: klavec se vtihotapi v svinjak, ko prašič se sanja sladke sanje; klavcu se tresejo hlače, kajti nastopil bo važen trenutek, treba se bo vleči na prašica, pomagati pa primejo ubogo žrtev za noge, uhlje in rep in tedaj —

— Strašno, tedaj mora klavec najti punkt, kjer mora zariniti v prašica nož. Nedavno se je pa zgodilo nekaj strašnega. Klavec ni mogel najti punkta, prašič se je prebudit in se z »nečloveško« silo otresel »razbojnikov«. Ubral jo je iz hleva še preden so se »napadalci« zavedli, kaj se je zgodilo z njimi. Ubogi klavec je dejal ves obupan:

— Presneta punktacija! Prašič je tako debel, da nisem mogel najti punkta!

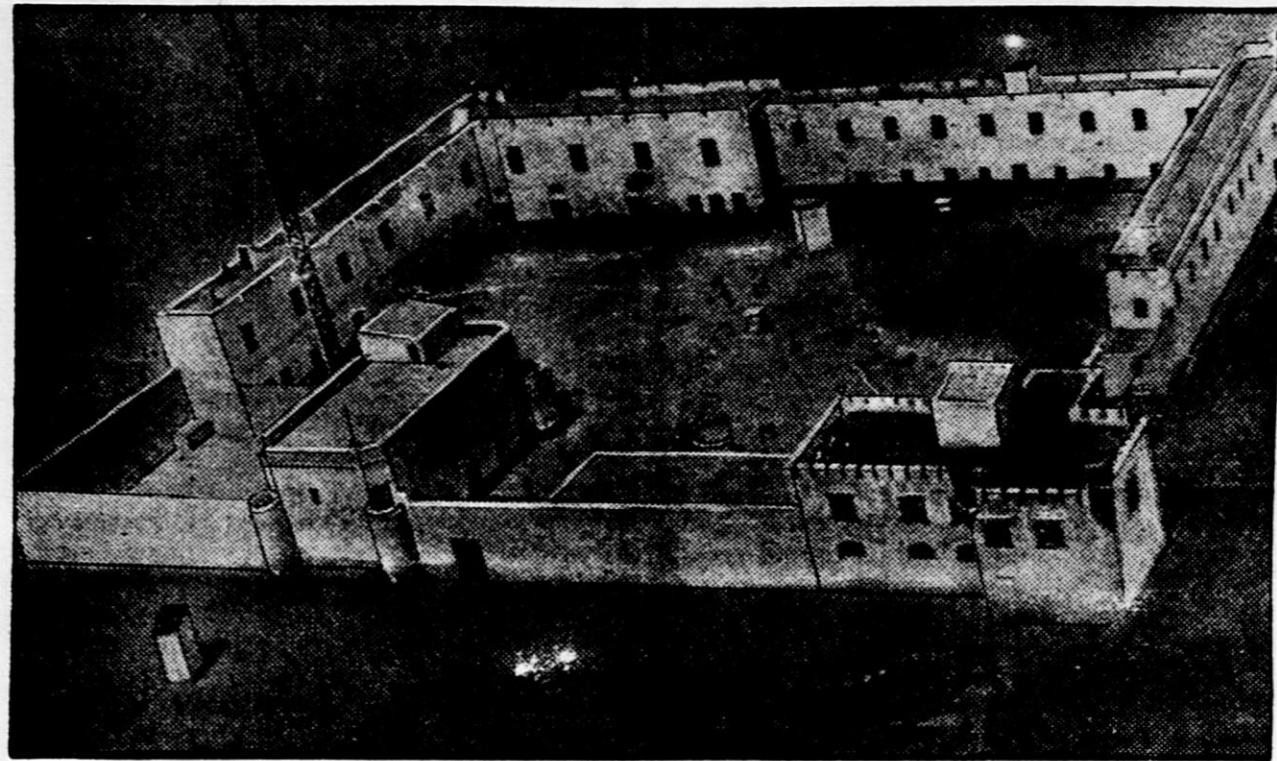
Takšna je torej nesrečna punktacija na deželi. Ta reč je pač še hujska, kot če politiki punktira kozla. Čutili smo se dolžne spregovoriti o punktacijah, da pojasnimo gospodi, kaj so kmečke koline in da naglašamo, da tudi na kmetih vedo, kaj so punktacije, predvsem smo pa morali naglasiti, da so koline punctum saliens in ne politika. Punktum!

Španska trdnjava v puščini

Utrjena naselbina Villa Cisneros, kamor pošiljajo zločince

Če vas morda kdaj doleti sreča, da se boste vozili po onem delu tropičnega Atlantika, kjer pljuska moraki valovi čez zapadno obalo Sahare, bo vas pot vodila mimo pustih, peščenih bregov španske države Rio de Oro. In zaman bi iskali glavno naselbino ali prav za prav trdnjavo Villa Cisneros, ki stoji sicer tik morja, pa se vendar z morja ne vidi. Za mogočnim peščenim nasipom na bregu reke Rio de Oro stoji ta

jo dvakrat na mesec s Kanarskih otokov. Posadka šteje 100 moških s 15 člani in guvernerjem, poleg tega pa še 60 moških broječo četo domačinov, obstoječo iz Marokancev in Mauritancev, ljudje temnorjave polti, ki jih rabijo za straže in za pohode v notranjost Sahare proti razbojniškim tolpom. Civilnih prebivalcev je v trdnjavi komaj 10, od teh tri ženske. Populacije ne more biti tu nobene. In težko si tudi mislimo, kako

trdnjava. Rio de Oro (Zlata reka) je bila nekoč bogata zakladnica, iz katere so črpali zlato. Reka je tako zvali kanal, ker je plovna samo v dolžini 15 km, čeprav dosega njena struga širino 25 km. Sredina korita je nizka in peščena, zato pa nevarna ladjam brez izkušenega krmarja. Na desni strani tega širokega kanala stoji na široki ravni trdnjava Vila Cisneros.

Prvo, kar zagledaš, ko stopiš na pristaniški mostiček, je sušilnica rib. Tega ti itak ni treba posebej povedati, ker takoj začutiš sam. Neznosna vročina vlada na pešeni obali in zaman sežeš v žep po zelena očala, kajti rdečkasti pesek neskončne puščine se leskeče, da bi človek mislil, da vidi pred seboj milijarde demantov. Blizu sušilnice zagledaš belo trdnjavo. Stene so visoke, za vsak slučaj je pa okrog trdnjave še šest ograj iz bodeče žice.

Trdnjava je velika in zelo solidno zgrajena. Za visokim zidovjem so poedina poslopja, tako pošta, orožarna, skladišče, stražnice, guvernerjev dom, pisarniško poslopje, častniški kazino, vojašnica, staja itd. Pred orožarno stoji dva topova. Trdnjava ima svojo posebno pitno vodo, ki je v puščavi zelo primanjkuje. V trdnjavo jo morajo dovažati. Sredi trdnjave je radipostaja s 30 m visokim stolpom in s signalno napravo. Izven trdnjave je zgrajena sprejemna postaja.

Vse, kar potrebuje posadka, dovažajo

more živeti toliko moških s tremi ženskami.

Za trdnjavo ima šest arabskih rodbin svoje hišice, za njimi je pa zgrajen velik hangar francoske letalske družbe Latécoere, kjer sta vedno pripravljene dve rezervni letali. Na severni strani trdnjave stoji moraki svetilnik, oko mrtve obale. Življenje ljudi tu ni zavidanja vredno, kajti pomisliti moramo, da ne vidijo drugega, kakor vodo, pesek in nebo. Človek bi mislil, da je to naselbina mrtvih, mrtvih idealov in mrtvega življenja, enoličnega in duhomornega, kakor je peščeni prah. Žive zato, da žive, odrezani so od sveta in družbe, ki so bili iz nje izključeni, da delajo tu s kolonizacijskim delom pokoro.

V trdnjavi so namreč ljudje, ki imajo na vesti zločine in jih je družba izločila. Redko se pripeti, da ta ali oni zahrepeni po zlati svobodi in rodni grudi. Želja po svobodi ga muči noč in dan, toda pobegniti je zelo težko. V trdnjavi je kakor v rodbini, če pogreše le enega člana, so takoj vsi na nogah. Zato so le redki, ki skušajo pobegniti, še manj je pa primerov, da bi se beg posrečil. Da bi dosegel begunec obalo, ni misliti. Čaka ga ali smrt od lakote in žeje, ali v krempljih divjih zverj. Le malo boljši od divjih zverj so Arabci, ki tuju navadno ne prizaneso, če ga dobe v roke. Do prve francoske naselbine je pa 350 km.

Uljudnost kitajskega generala

Londonške »Times« poročajo iz New Yorka: Da so Kitajci zelo postrzežljivi in uljudni, je splošno znano, svet pa še ni vedel, kako daleč gre uljudnost nekega kitajskega generala, ki je hotel storiť uslugo znanosti. Rektor anatomskega zavoda v Šanhaju je pisal generalu, naj bi mu po možnosti poslal v znanstvene svrhe nekaj trupel usmrčenih banditov. General je odgovoril zelo prijazno in od tistega dne je redno pošiljal trupla usmrčenih toljavcev anatomskega zavodu, kjer so se mladi medicinci na njih učili.

Rektor je pa opazil, da nekatere rane niso bile smrtni in je pisal generalu, naj poskrbi za večjo vestnost pri usmrčitvah, češ, da bodo trupla boljje ustrezala znanstvenim namenom. Na to pišmo je odgovoril general z obratno pošto: »Srečen sem, da lahko storim znanosti še večjo uslugo. Da med nama ne bo več nesporazumov, sem ukrenil vse potrebno, da bodo v bodoče pošiljali obsojence kar vam, da jih boste lahko sami usmrčali, kakor se bo vam zdelo bolj prav.« Kaj je odgovoril generalu učenjak, ni znano.

„Redukcija“ milijonarjev

Svetovna kriza je zadela celo ameriške milijonarje tako, da je sedaj v Ameriki samo še 75 mogotcev, ki imajo po 200.000 funtov letnih dohodkov. Pred tremi leti je bilo takih bogatašev v Ameriki še 513. Izmed teh 75 imajo samo štirje letno nad en milijon dohodkov. V to skupino spada Ford in oba Rockefellerja. Mnoga ameriška podjetja, ki so se dolga leta solnčila v žarkih »zlatega« solnca, so začela zdaj na vseh koncih in krajih štediti in odpustiti so morala najmanj polovico uslužbencev. Pri nekaterih podjetjih pa delajo uslužbenci samo za hrano in stanovanje, češ, da se jim je godilo dobro, dokler so podjetja procvitala, svojih gospodarjev pa tudi v težkih časih nočejo zapustiti, ker so prepričani, da se bodo razmere zboljšale.

Najbolj so prizadeti oni, ki so špekulirali in vložili svoje premoženje v industrijo, zlasti v avtomobilsko tovarno,

Koliko pojemo na leto

V začetku leta delamo vedno bilanco, ki nam odpira pogled nazaj v staro leto. Človek se zanima, koliko je v starem letu potrošil, koliko je prihranil, če je sploh kaj, kaj je doživel itd. Če imamo dovolj potrpežljivosti, da vidimo skozi vse leto domače knjigovodstvo in dnevnik, vemo točno, koliko smo imeli dohodkov in izdatkov, vemo pa tudi, kaj je nas zadelo recimo v marcu, kje smo bili v maju in sploh vse, kar je bilo kolikor toliko zanimivega v starem letu. To pa vemo kot rečeno samo, če smo dovolj potrpežljivi, da vse točno zabeležimo.

Zelo zanimivo je tudi vedeti, koliko človek v enem letu poje. Seveda je to individualno, saj bi ne našel dveh ljudi, ki rabita enake količine hrane. In našel se je nekdo, ki je res skozi vse leto skrbno beležil, koliko je pojedel.

Najprej pride seveda na vrsto jutranja kava. Normalen človek porabi na leto za kavo toliko mleka, kolikor ga da dobra molzna krava v enem tednu, kave pa toliko, kolikor je pridelajo na dveh drevesih. To ni posebno mnogo, pač se nam pa pokaže že večja količina, če pogledamo, koliko poje človek na leto mesa. Odrasel človek poje na leto četrta bika in pol prašiča. Juhe poje toliko, da bi lahko napolnil z njo kad v kopalnici. Vsi kosi kruha, ki jih poje človek v enem letu, bi dali skupaj ogromen hlebec, tako da bi ga težko spravili na veliko okroglo mizo, kakršne imajo ljudje v jedilnicah. Sadja poje človek v enem letu toliko, kolikor bi ga obrodilo sadno drevje na vrtni, ki meri 20 m². Tekočine popije dva soda.

Sorazmerno s hrano je treba presojati tudi delo, ki ga opravi človek v enem letu. Gospodinja, ki hodi po kuhinji, napravi v enem letu tako dolgo pot, da bi lahko prišla šestkrat na vrh Eifflovega stolpa. Tudi pri jedi sami potrebujemo nekaj energije. Ko jemo juho in jo nosimo s žlico v usta, opravljamo delo, pri katerem napravi roka toliko kretanj, kakor če bi se premikala poldrugi kilometer daleč. Človek mora prehoditi na leto najmanj 100.000 stopnic ali z drugimi besedami, če bi hodil vse leto navkreber, bi prispel vrh gore, ki je dvakrat višja od Gavriskankarja. Človekovo srce pa napravi v letu 35 milijonov utripov.

Kraljica strtih src

Sloves kraljice strtih src je prisodilo 4000 slušateljev louisianske univerze svoji kolegici Virginiji Kilbournovi, ki je nedvomno najlepša visokošolka v Ameriki. To priznava brez pridržka tudi slušatelj sosednih univerz, saj so imeli že opetovano priliko občudovati lepo Virginijo na akademskih nogometnih tekmah. Kilbournova je namreč članica nogometnega kluba louisianske univerze. In moštvo kluba si je priborilo mnogo zmag baš v tem, da so se nasprotni nogometaši bolj zanimali za lepo študentko, nego za žogo.

V Ameriki bi vsa lepota ženski nič ne pomagala, če bi ne bila združena s sportom. Vpliv s sportom združene ženske lepote je pa v Ameriki izredno velik. Mnogo mladih src utripa in mnoge željne oči se obračajo za lepo Virginijo, toda svojega srca noče dati nobenemu. Sloves kraljice strtih src jo enako veseli, kakor žalosti. Pravi, da sama nima namena streči komu srce. Njena edina želja je izpopolniti na univerzi svoje znanje.

Kapitan Schoofs,

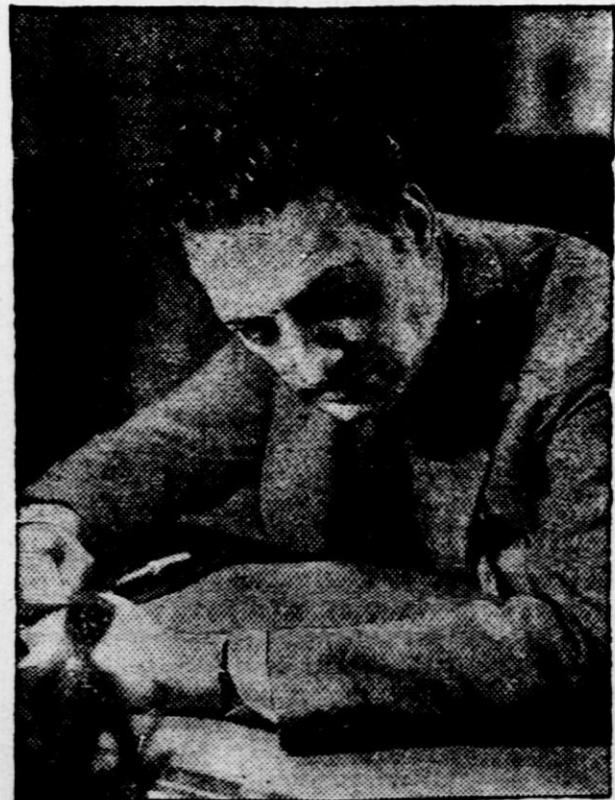
ki je poveljeval ponesrečenemu parniku I' Atlantique. Slika je posneta neposredno po prihodu rešene posadke v Cherbourg. Kapitanu se poznajo na obrazu silne duševne muke, ki jih je pretrpel ob pogledu na goreči parnik.

Vsako minuto 4 novorojenčki

Japonska ne trpi nobene kontrole porodov. Tam bi imeli sovrazniki bele kuge hvaležno polje propagande. Nikjer na svetu menda ljudje niso tako brez pridržka navdušeni za razmnoževanje, kakor na Japonskem. To je pa tudi razumljivo, če pomislimo, da Japonci zelo težko živijo na svojih otokih in da je ekspanzija njihovo življenjsko vprašanje. Narod pa, ki hoče osvojiti prostrano zemljo, mora biti tudi številčno močan. Imeti mnogo otrok je na Japonskem ne samo državljanska dolžnost, temveč tudi ponos in dika vsakega človeka. To velja za najsvetejšo patrijotično dolžnost.

In da so Japonci v tem pogledu res dobri patrijoti, dokazuje statistika, ki pravi, da je dosegla Japonska lani zaželjeni cilj, da se namreč rode vsako minuto štirje novi Japonci. Vsako uro pride na svet 240 Japoncev, vsak dan 5761. To je velik prirastek, ki je pa po večini odtetah s tem, da žive Japonci na svojih otokih tako tesno skupaj, da je tudi umrljivost zelo velika. Kljub temu se pa pomnože Japonci vsako leto približno za dobra dva milijona. In ta prirastek je najhujši določen za kolonizacijo neobljubene Mandžurije.

Kreuger v filmu

Ameriški filmski igralec Warren William v vlogi Ivara Kreugera v novem filmu »Kralj vizgalice«, ki ga izdelujejo v Hollywoodu. Film pokaže ljudem srečo in tragičen konec enega najbogatejših moških vseh časov.

De Valera

Irski ministrski predsednik De Valera pričinja borbo na velikem volilnem shodu v Dublinu

Osveta varane ljubice

Neka mlada, lepa in premožna Francozinja je živeła 10 let z bančnim uradnikom, ki jo je pa pred tremi leti zapustil. Nekega jutra je dobila njegovo pismo, v katerem ji je sporočil, da je moral za 10 dni po opravih odpotovati, v resnici se je pa oženil z drugo in odpotoval z njo na ženitovanjsko potovanje. Čez 10 dni je prišel k obedu, kakor po navadi in dejal je, da bo moral nekaj dni stanovati pri materi, ki je zbolela, k prijatelji bo pa prihajal na obed. Dekle mu je spočetka verjelo, kmalu je pa opazilo, da nosi poročni prstan. Ko ga je prišla, kaj pomeni prstan, se je izgovarjal, da se ni mogel drugače odkrižati kolegine v pisarni, ki je začela naenkrat noreti za njim. Dekletu se je zdelo to sumljivo, informirala se je, kaj je z njenim fantom in kmalu je prišla resnica na dan.

Nekega večera je šel uradnik s svojo ženo v kino, pa je naenkrat zagledal svojo ljubico. Ves prestrašen je hlinil, da mu je slabo, odšel je v kavarno in sedel v kotu za mizico. Varana ljubica mu je sledila, kakor senca in sedla za sosedno mizico. Minilo je nekaj mučnih minut, potem sta pa z ženo odšla, a ljubica jima je sledila za petami. V kinu so sedeli blizu skupaj in zato je mož kmalu čakal, da je bilo predstave konec. Drugo jutro, ko je stopil iz hiše, je takoj zagledal varano ljubico, ki mu je sledila korak za korakom v pisarno. Opoldne ga je zopet čakala in to se je ponavljalo od dne do dne. Tri leta je hodila za njim kakor senca. To mu je šlo tako na živce, da je postal popoln nevtrasten in da je varano ljubico nekega dne na cesti pretepel. Sledila je tožba, in bil je obsojen. Varana ljubica pa pravi, da ga bo še vedno zasledovala, ker se ji zdi, da ni še dovolj kaznovan.

Nov japonski poslanik v Berlinu

Za japonskega poslanika v Berlinu je bil imenovan bivši namestnik zunanjega ministra Matsuzo Nagai

PRIDE! Čar pikantnega šarma: Iz dnevnika lepote

Koliko je Kreuger poneveril

Iz Stockholma prihaja vest, da so revizorji pregledali knjige Kreugerjevih podjetij in ugotovili, da je poneveril švedski vizgalični kralj svojim vlagateljem 115.776.000 dolarjev. Kreuger si je lani v marcu v Parizu končal življenje. Revizorji so prišli tudi do zaključka, da Kreuger še daleč ni bil tak trgovski in finančni genij, kakor je mislil svet pred njegovim samomorom. Revizorji so pregledali v Evropi in v obeh Amerikah knjige 160 družb, udeleženih pri Kreugerjevih podjetjih.

Njihovo poročilo se pa nanaša v prvi vrsti na ogromno podjetje Kreuger & Toll. V poročilu se ugotavlja, da je Kreuger prav lahko manipuliral z milijoni dolarjev pri posrednih delniških družbah, kjer je imel nad vsemi podjetji pravo diktatorsko moč. Seveda pa tako velike sleparije niso bile mogoče brez vednosti mnogih družabnikov. Važno vlogo je igralo pri tem tudi slabo knjigovodstvo.

Bančna komisija, ki preiskuje prodajo vrednostnih papirjev družbe Kreuger & Toll v Ameriki, je zaslislala več pričin izkazalo se je, da je bilo v New Yorku prodanih 165.000 delnic večinoma pariškega izvora, ko javnost še ni vedela za Kreugerjev samomor. Jamstvo, dano namestu običajne emisije bonov, je bilo nižje, tako da so izgubili ameriški lastniki bonov 20 milijonov dolarjev. Izginilo je za 50 milijonov dolarjev nemških bonov. Ni izključeno, da je bil Kreuger duševno bolan.

Zvočni kino »Sokolski dom«

V AISKI (na mitalco). Telefon 33-87

Prvi IVAN MOŽUHINOV zvočni film umetniške vrednosti

„SERGEANT X“

Flemenita odpoved ruskega begunca, ki se je radi sreče svojih dragih odpovedal svoje žene in otroka.

Predstave: danes ob 18. in 20. uri — jutri ob 15%, 18., 20% — v ponedeljek ob 20. uri

Pride!

Pride!

»ALPSKA SIMFONJA«

Radioprogram

Nedelja, 15. januarja.

7.30: Sadjarstvo (ing. Lukman); 8: Navsveti za kmetovalce (Dobovšek); 8.45: Poročila; 9: Versko predavanje; 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 10: Elektrotehnika (dr. Vidmar); 10.30: Vremenske napovedi (dr. Čadež); 11: Salonski kvintet: J. Straussova ura; 12: Čas, poročila, plošče; 15: Kmetijsko predavanje; 15.45: Šramel kvartet Pilih; 16.30: »Tri hčere«, igra Ljudski oder; 20: Leharjev večer. Sodeluje gđ. Majdič, g. Banovec in orkester »Triglav«; 21.30: Kvartet pihal; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 16. januarja.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: I. Ura uvertur, izvaja salonski kvintet; 18.30: Esperanto (g. Kozlevčar); 19: Srbohrvaščina (dr. Rupel); 19.30: Zdravstvena ura; 20: Prenos opere iz Beograda; 22: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 17. januarja.

11.15: Soliska ura: O glasbi in instrumentih (L. M. Škerjanc); 12.15: Radio kvartet; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, Radio kvartet, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Nemščina (dr. Grafenauer); 19: Človeška bivališča II (dr. V. Bohinec); 19.30: Sorica II (dr. Andrejka); 20: Prenos iz Zagreba; 22: Čas, poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 18. januarja.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Otroški kotiček (gđ. Venceljova); 18: Salonski kvintet; 19: Ruščina (dr. Preobraženski); 19.30: Lateralna ura: Miran Jarc »Novo mesto«; 20: Prenos opere iz Zagreba: Strizeno, košeno; 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Četrtek, 19. januarja.

12.15: Radio kvartet; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, Radio kvartet, borza; 17.30: Ura angleške glasbe, salonski kvintet; 18.30: Italijanščina (dr. St. Leben); 19: Skrivnosti krvi (prof. Pengov); 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Kuret); 20: Vojška godba; 21: Pevski oktet »Ljubljanskega Zvonca«; 21.30: Vojška godba; 22.30: Čas, poročila, plošče; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Petek, 20. januarja.

11.15: Soliska ura: V kraljestvu diamantov (Zabkar); 12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Jugoslovanska glasba; 18.30: Zgodovina slovenskih pokrajin: Protestantizem na Slovenskem (dr. K. Capuder); 19: Francoščina (prof. Kuret); 19.30: Zdravstveno vprašanje za družino in dom (dr. Šimec); 20: Glasbeno predavanje (dr. Mantuan); 20.30: Komorna glasba; 21.30: Prenos iz kavarne »Zvezda«; 22.15: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 21. januarja.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, poročila; 17.30: Salonski kvintet (program po želji poslušalstva); 18.30: Angleščina (ga. Orthaber); 19: Slovenci na Madžarskem (Vilko Novak); 19.30: Iz zgodovine filozofije (dr. Veber); 20: Prenos slovenske akademije iz Uniona; 22: Čas, poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Iz Maribora

Današnji spored turneje koroških pevcev: 10.32 se pevci odpeljejo iz Slovenjgradca, kjer so sinoči s svojo pesmjo želi prve triumfe. 12.42 prispejo na glavni kolodvor v Maribor, kjer jih pozdravijo zastopniki mariborske mestne občine, mariborskih kulturnih društev in v Mariboru živečih koroških rojakov. Tekom popoldneva se pevci poklonijo na grobu vladke dr. A. M. Slomška. 20. je nastop v veliki dvorani Uniona, po nastopu pa družabni večer, pri katerem sodelujejo mariborska pevška društva. Prireditve v Mariboru se vrše pod vodstvom Ipavčeve pevске župe. 15. jan. 9.10 je odhod proti Celju.

Dvajsetletnica Legatove šole v Mariboru. Slavnost, o kateri smo zadnjič poročali, se bo vršila v nedeljo 25. t. m. ob 11. uri dopoldne v šolskem poslopju, Maribor, Vrazova ulica 4. Vabljeni so vsi prejšnji absolventi in absolventke, učitelji in profesorji zavoda, navratelstva drugih šol s profesorskim zborom vred, zastopniki oblasti, uradov, duhovništva, časopisov itd.

Z Jesenic

Koroški pevci prispejo na Jesenice dne 17. t. m. s vlakom ob 14. uri. Na kolodvoru jih bodo sprejeli zastopniki združenih jeseniških pevskih zborov, nakar bodo pod njihovim okriljem prirediteli v dvorani Krekovega prosvetnega doma popoldne ob 15. uri koncert za mladino, zvečer ob 20. uri pa koncert za odrasle. Cenjeno občinstvo vabimo, da se tako sprejema na kolodvoru kakor koncerta udeleži v čim večjem številu.

Iz Ptuja

Roman »Prokletstvo ljubca« se dobi pri g. Bogomiru Christofu Ptui Masarykova cesta. Cena obeh delov Din 35.—.

Besedo imajo naši čitatelji

Radio in vzgoja mladine

V ljubljanskem radiu je te dni v mladinski uri predaval neki pater frančiškan. Ker me je zanimalo, kaj bo častiti gospod lepega povedal naši deci, sem poslušal tudi jaz. Toda v moje veliko začudenje je ta pater pripovedoval same vesele lovske zgodbe in je bila to prav za prav lovska in ne mladinska ura.

Pripovedoval je veseli pater, kako je kot fant s svojim očetom in drugimi jogri šel na lov na lisico in kaj so vse doživeli na tem lovu, zlasti pa s komičnim jogrom, debelim pekrom Gašperjem. Priznati moram veselemu patru, da je bilo njegovo pripovedovanje zelo zabavno, zlasti ker se je pokazal pri tem imenitnega imitatorja živalskih glasov. V kakem varijetju bi dosegel s tem velike uspehe. Pristno je znal oponašati petelina, kokoši, krave, konje, pse, mačke, prašiče itd., vse, kar se zjutraj prebujajo in oglašajo na kmetiji, — in je žel gotovo veliko smeha pri svojih malih poslušalcih.

Tudi jaz sem se temu smejal, nisem se pa smejal, temveč se mi je kot lovcu bolestno krčilo srce, ko je ta pater joger pripovedoval, kako sta z očetom ustrelila lisico in postrelila tudi njene mladiče, ki so žalostno cviliли okoli mrtve matere... Pa sem premišljeval in primerjal: vse, Francišek Asišk, ustanovitelj frančiškanskega reda, ki je tako ljubil živali in učil, da je tudi žival človeku brat, — tukaj pa slovenski pater frančiškan našega časa, ki na šaljiv način pripoveduje otrokom, kako je pomagal ubijati nedolžna bitja božje narave. Pa sem se vpraševal: Kakšen vzgojni učinek more imeti to pripovedovanje veselega patra jogra na mlada otroška srca? Brez dvoma zelo, zelo kvaren učinek! In sem obžaloval mlade poslušalce in obžaloval predavatelja.

Odgovornim činiteljem pri našem radiu pa bi toplo priporočal, naj za mladinske ure izberejo teme, ki bodo res za mladino, to se pravi res poučne in vzgojne. Pri tem so vseeno lahko zabavne.

Zvest naročnik ljubljanskega radia.

Brivci — denar v smeteh

V nedeljskem »Slovenca« na strani 11. se neka »Mica Kepa« pač prava Kepa — zaletava v ljubljanske dame frizerske salone. Nisem imel namena odgovoriti, a ker obrekuje naše obiskovalce, sem primoran storiti to. Iz omenjenega članka je razvidno, da so ji frizerski saloni v Ljubljani odveč.

Vem, da so ji, a to samo nji, ker jih ne poseča. A drugim gotovo ne. Če je človek starokopiten, se pač ne da nič pomagati. Vsak malo kulturni človek bo uvidel, da je frizerska obrt ravno tako potrebna, kakor so druge.

Ali naj se sopes povrmemo nazaj v 200letno kulturo, ko so hodili možiki z dolgimi lasmi do ramen in z brado do pasu, a ženske z razkušanimi lasmi? To bi bilo danes strašilo za v koruzo, a ne za kulturni narod v 20. stoletju. Mici bi gotovo bilo to všeč? Nadalje tudi naštevajo, kdo poseča frizerske salone. Svetoval bi ji, da pusti to pri miru, ker to je naša zadeva, a ne njena.

Če bi samo take obiskovalce frizerske salone, kakor ta Mica, potem bi morali vsi ljubljanski frizerji zapreti svoje lokale, prijeti za kramp in lopato in čistiti strugo Ljubljane.

Frizerski saloni so na razpolago vsakemu od najvišjega do najnižjega. Vsak nam je dobrodošel. Mislim, da v Ljubljani ni nobenega frizerskega mojstra, ki bi odslužil prisileca neposrečnega. Do danes se še to ni zgodilo in upam, da se tudi ne bo. Edino »Mici Kepi« se to lahko pripeti.

Držim se pregovora, ki pravi: Kdor

obrtiški stan zaničuje, ta tudi sam sebe.

Če pa misli omenjena Mica Kepa, da so frizerji krivi, da je pritiskala gospodarska kriza, se pa jako moti. Bo že treba kje druge na gumb pritiskati, pri frizerjih pa ne. Oh, ubogi frizerski stan, vsega si kriv. Morda pa Mica misli, da so trajni kodri napravili tako hudo krizo. Njo menda boli, ker se dame nižjih slojev puste trajno kodrati. Zakaj bi se pa ne? Če si pa dama, ki je nastavljena kot trgovska uslužbenka, pusti napraviti trajne kodre, je pa naj nikanj preveč ne moti. Ali ni lepše videti trgovsko nastavljenko, da je lepo sfrizirana, kakor pa da ima razmršeno glavo? Pri tem še tudi ni rečeno, da je vrgla denar v smeti in da doma trpe lakoto, kakor meni naša Mica micasta ali Kepa kepasti.

Tudi ni res, da stane trajno kodranje 180 Din. O tem je Mica slabo poučena. Svetoval bi ji, da stopi k najbližjemu frizerju in se informira o ceni.

Da se poslužujemo orodja in strojev tujega proizvoda, pa nismo mi krivi. Saj se v prvi vrsti poslužujemo domačih proizvodov, potem šele tujih.

Svetoval pa bi Mici tudi, da pusti ljubljanske frizerje pri miru, da se ne vrtita v njihove zadeve, saj se tudi mi v njene ne. V drugi vrsti pa, da pusti vse sloje od najvišjega do najnižjega, ki obiskujejo frizerske salone, tudi pri miru, sicer dobi še ona trajne kodre. Mislim, da bi to ne bilo prijetno. Kar si mora pa najbolj zapomniti je to, da se pri ljubljanskih frizerjih ne meče denar v smeti, temveč odpadki las.

Ljubljanski frizerji.

Čudovita stran naše književnosti

Niso redke novice naših književnikov časopisov in dnevnikov, da je neki znameniti Poljak napisal obsežno razpravo o pomenu župančiča kot pesnika, ali neki imenitni Italijan o pomenu Cankarja kot pisatelja in morda še kak ugleden Francoz o vrednosti katerega koli našega velikega jugoslovenskega moža. Kadarkoli prečitam tako vest, sem vedno globoko potrt in razočaran poleg le malo občutnega veselja. Lepo in za nas priporočljivo je, da se tudi drugi narodi zanimajo za nas, nasprotno pa je to nemara tudi žalostno, ker se mi sami za svoje najuglednejše književnike skoro niti ne zmerimo. Imamo le morda v naši literaturi kaj podobnega Ludwigovim vedeledom, se je li morda kateri naših pisateljev, književnih kritikov in ostalih duhovnih močitev zmedel kdaj za našega človeka, da ga globoko premotri in objavi obširno njegovo življenjsko delo? Bilo je nekaj poizkusov, porojenih vedno iz čisto polemiknih nagonov, v katerih se nihče ni mogel otresti politične ali verske podlage in zagrizenosti, kar je še zlasti žalostno. No in je tako bilo, da se je te dni spet zgodil tak primer. Inozemec je napisal tako globoko in objektivno, zelo obsežno študijo o našem največjem pesniku, kakršne še nisem nikdar čital v nobenem jugoslovanskem jeziku. To me je prepričalo, da je naše kulturno življenje zašlo na abnormna pota.

To ni nikaka sentenca, ker to abnormnost najlažje dokazuje že samo omenjeno dejstvo, da najboljša in najboljše naša dela o naših ljudeh pišejo — tujci. Nekoč sem čital opravičene očitke velikega našega moža. Skozi desetletja je pisel pri nas metodološke razprave o tem, kako bi morali svetu pokazati našo preteklost, vodilo teoretične polemike in ogorčene debate: periodično postaja moderno in znak superiornosti, da kritično uničujemo vse ono, kar so ustvarili naši dedci, očetje in celo sodobniki. Medtem pa bi prvi pogoj za pozitivno delo o književni in kulturni zgodovini in prvi predpogoj za potrebno revizijo vrednot bile le objektivne, dokumentirane študije o naših ljudeh in pojavih. Takšne študije, ki

slikajo same ženske v vseh pozah — debele in suhe, grde in lepe, ugledne in preproste, nesramne in nedolžne, pametne in priskumnjene, mlade in stare. Vendar ni opazil v nobeni kaj tako posebnega, kar bi se lahko imenovalo duša. Nazadnje je poskušal iz množice teh ženskih likov napraviti nekakšno sintezo. In prepričal se je, da more biti ta sinteza le slika moderne žene.

S takšno ljubeznijo do stvari in z brezprimernim fanatizmom je slikal, kot da je v posebnem transu. In glej čudo! Oči na sliki so začele živeti. S silnim zanosom je slikar vihtel čopič in kombiniral barve tako dolgo, da so postale oči povsem žive. Breščate so se kot pri ženski, ki je prvič spoznata moškega. A slikarja je čakalo še mnogo dela. Moral je vdihniti življenje še obrazu. Moral je ponazoriti izraz napudranega ženskega lica, se pravi, da je moral pronikniti v žensko dušo skozi njo ko in ličila. Končno se mu je posrečilo tudi to.

Najtežje je pa bilo oživeti usta. Vdihniti dušo v ustnice, namazane z debelo plastjo rdečila. Slikar se je tako trudil pri tem vlivljanju duše v meso, da bi skoraj izdihnil svojo brezdušno dušo. In ustnice moderne žene so oživele, njena sladka usta so spregovorila; spregovorila povsem telesno, da je slikar lahko videl in slišal:

— Dobro si me zadel, toda nov klobuk mi moraš kupiti! Ta je bil že včeraj moderen.

ne zahtevajo le daru pisanja in spretnosti v polemiki, nego tudi doigrano in solidno proučevanje, obsežno znanje in kremenit in iskren pogled na vse probleme, ki so v zvezi s predmetom, nam dajejo prav za prav iskjučno in le pripadniki drugih narodov. O naših največjih ljudeh je bilo obsežno pisano na poljskem, češkem, francoskem in celo italijanskem jeziku, pa tudi mnogo temeljiteje, negoli je pisal katerikoli naš književnik, književni kritik ali zgodovinar. Imamo pa nasprotno nebroj primerov, v katerih se komaj dorasli mladinci z nekaj objavljenih pesmic oglašajo kot meritoraj presojevalci naših književnih moči, daseiravno ne razpolagajo niti z eno originalno mislijo, niti z minimumom študija, potrebne za tako delo. Povsod vlada največja površnost in pri vsakem baje književniku največja egoističnost. Celokupna misel je le redko koncentrirana na individualno mnenje kritika, skoro vedno pa na glasovih okolicah in na podlagi verskopolitičnega prepričanja. Zgolji kulturni in književni vidiki so neznani pojav.

Misliti, da je vsakemu jasna ta težka abnormnost naših književnih razmer. Vprašanje pa se pojavlja, kam nas bo vse to privedlo. Resno se bojim posledic. Pojavile so se že in bodo vedno vse huje. Radi našega lastnega kulturnega in književnega prestija je to nujno potrebno prebrati! Quousque tandem...?

Speculator.

Obupen položaj naših čevljarjev

Zaradi splošne gospodarske krize trpi vsa mala obrt in preživlja težke čase v borbi za gospodarski obstoj. Zlasti pa je ogrožena naša čevljarška obrt, ki stoji že na robu propada, pa bi vendar še lahko kljubovala gospodarski krizi, če bi je ne ubijala inozemska konkurenca. Ali ni v nebu vprijoč greh uvažati inozemske izdelke v času, ko domači čevljarji brez dela in v strahom zremo v bodočnost, ki nam prinaša neizogibne pogoje? Ali ni v nebu vprijoč greh, da trpimo domači čevljarji na pomanjkanju dela, da nimamo zaslužka in sredstev za pošteno preživljanje svojih družin, ki jim lahko z obrazov čitajo skrito, zato pa tem hušjo bedo? Tem hušje je za nas, ker ne spadamo v kader brezposelnih, niti v kader zaposlenih. Za nas torej ni pomožnih akcij in podpor, čakati moramo na kosček kruha v obliki popravila čevljev, kajti novo delo nam je itak že odvzela inozemska konkurenca. V dokaz bede naših čevljarjev naj navedem samo en obžalovanja vreden primer.

Nedavno je stopil v mojo delavnico sin nekega čevljarškega mojstra, star kakih 13 let, suh, bledehi lic. Prišel je prosit miloščine. Na vprašanje, kaj je njegov oče in od kod je, mi je začel s strahom pripovedovati, da je oče čevljarški mojster, da pa nima dela. Rodbina živi v bedi in deček mora hoditi po hišah, kjer poje pesmi in prosi miloščine. Tako nabere vsaj toliko, da lahko mati kaj skuha in da si kupi za šolo vsaj zvezke. Ko sem mu dal dva dinarja, se mi je solznih oči zahvaljeval.

Takih primerov bi lahko navedli še več. To pač jasno prita, da je čevljarški stan na robu propada in da je tem večji greh uvažati iz inozemstva obutev, ko jo lahko naredimo še boljše doma. Naši čevljarji so zmožni obuti dvojno število prebivalcev Jugoslavije, pa morajo vendar živeti v bedi in pomanjkanju. Ni pa še dovolj, da so izgubili domači čevljarji vsa nova naročila, zdaj izgubljajo še popravila čevljev, ki jim jih odjeda z neolajano konkurenco inozemska trrdka. Tako jim odjeda zadnji kosček kruha in jih tira v neizogibno propet.

Pri vsem tem obupnem položaju domačih čevljarjev pa inozemski trrdke bogate na račun nas, ki zaradi njih propadamo na domači zemlji, v svoji domovini. Položaj domačih čevljarjev je nevzdržen. Obrščam se na javnost in vse merodajne kroge z vprašanjem, ali je prav, da uvažamo inozemske izdelke in mirno gledamo, kako propada čevljarški stan? Ali je prav, da odjeda inozemska trrdka našim čevljarjem zadnji kosček kruha s tem, da jim odvzema tudi popravilo čevljev? Ali nimamo domači čevljarji, zvesti državljani Jugoslavije, nobene zaščite več v svoji lastni državi pred inozemci? Ali ni sramota, da morajo biti domači zaposleni v lastni državi v inozemskih podjetjih in službi doma tujemu kapitalu, namestu da bi delali v domačih podjetjih v korist lastne države? V imenu svojih sotrpinov prosim merodajne činitelje, da nujno ukrepejo vse potrebno v zaščito domačih čevljarjev pred inozemci in nas rešijo neizogibne propasti.

Franjo Kristan.

Kje so ostali Slovani?

Videli smo ob koncu leta slike znamenitih mož, o katerih se je lani govorilo. Čudno je, da v seznamu znamenitih osebnosti ni bil sprejet noben Sloven.

Saj smo n. pr. letos proslavljali jubilej Gorkoga, Bat'ina smrt je odjeknila po vsem svetu. Stoletnica Tyrsevega rojstva, vesokolski zlet v Pragi itd. Ali je delo slovenskih znanstvenikov in raziskovalcev tako neznamito, da ne zasluži nikakega uvaževanja? Nemškemu časopisu popolno priznanje, ker ume tako uspešno podpirati nemške fašistične težnje in krotiti nemško samozvest. Naš stari greh je, da smo Slovenci in Slovani vobče premalo zavedni. Zato bi moralo časopisje kot eden najvažnejših kulturnih činiteljev ob vsaki priliki vzbujati narodno samozvest, vzgajati narod v duhu veselovanske misli. Našemu narodu je treba zdrave, krepke hrane, ne pa prežvečenih židovskih ostankov. Naš pogled naj bo obrnjen na sever in na jug, za mednarodno usmerjenost nam še niso napočili časi in popolnoma pogrešeno je, da tako nekritično kopiramo tujo navlako in se navdušujemo za tuje ideale.

Delo edina rešitev gledališke krize

Še nekaj nasvetov in pripomb k vprašanju krize našega gledališča

Ljubljana, 14. januarja.

Ne le v Ljubljani, nego po vsej Evropi razmišljajo, kako reformirati dosednji gledališki sistem, da se privabi zopet več ljudi k predstavam. Na Silvestrovo smo načeli v našem listu to vprašanje z ozirom na ljubljansko Narodno gledališče. Prav bi bilo, da se oglašajo še drugi ljubitelji gledališke umetnosti in izkušajo s svojimi nasveti pomagati gledališki upravi, da premaga težko dobo vsobčne krize.

Par želja in mnenj iz krogov naše gledališke publike smo že navedli; nekaj pripomb pa smo čitali po debati v ljubljanskem občinskem svetu. Zastopnika ljubljanskega občinstva v občinski upravi sta zahtevala več lahkega in veselega repertoarja za široke sloje, več predstav s kolikor možno nizkimi vstopninami in pa večje upoštevanja slovenskega repertoarja.

Gotovo je, da je v današnji neprijetni dobi gledališče zopet ne le umetniško, nego predvsem trgovsko podjetje. Zakaj z denarjem se umetnost začne in vzdržuje, brez denarja pa se povsod neha. Zato se modra gospodarska gledališka uprava pri sestavljanju svojega igralskega osebja in svojega repertoarja dandanes zopet bolj ozira na želje večine občinstva. Naše Narodno gledališče kot reprezentativni umetniški zavod pa mora vendarle biti in ostati tudi gojilišče umetnosti, kulture in civilizacije. Zato brez podpore države in mesta ne more v polni meri vršiti svoje naloge. Kot centralno banovinsko gledališče, ki zalaga za repertoarjem, kostumi, učitelji, šolo, režiserji in igralci tudi vsa banovinsko, ima pravico, da zahteva podpore tudi od banke uprave.

Prirediti se da morda še to in ono, odpraviti se morajo za ta državni zavod še razne državne, banke in mestne takse, predvsem pa je treba storiti vse, da se zvišajo dohodki.

Tudi novi upravnik državnih gledališč na Dunaju, sekcijski načelnik dr. Pernter, je baš te dni izjavil: Bržčas raznih pogodb z osebjem ne obnovim. Sanirati se dajo gledališča le s povišanjem dohodkov, t. j. s povečanjem števila gledaliških obiskovalcev. Prirejali bomo zato več predstav po prav izdatno znižanih cenah za dijaštvo, delavstvo in sploh za ljudstvo, prirejali čim več vzornih popoldanskih dramatik, opernih (operetnih) in baletnih predstav, ki so se že doslej gmotno prav dobro obnašale.

Klemen Kraus, direktor Državne opere

„Samoprava“, glasilo županske zveze

Nujno potrebno glasilo, ki bo našim občinam mnogo koristilo

Trebnje, 13. januarja.

Stopamo pred javnost v času, ko so na dnevnem redu najvažnejša vprašanja komunalne politike in samouprave sploh. Potreba po strokovnem časopisu, ki bi bil v pomoč našim občinskim upravam, je splošna.

Naše občinske uprave, od katerih se zahteva dan za dnem toliko odgovornega dela, da ga komaj zmagujejo, ne morejo biti prepuščene same sebi in že iz splošno državnih interesov je nujno potrebno, da se uvede v vseh občinah čim enotnejše poslovanje v vseh zadevah, da se dvigne smisel za naše samoupravno telo in njegovo delo, ki naj tvori glavno in trdno oporo v vsej naši državni upravi.

Ogromne so težkoče, ki čakajo naše občine v bodočnosti. Narodni skupščini je predložil osnutek zakona o občinah, ki bo stopil v doglednem času v veljavo. Z uveljavljenjem tega zakona bo začela nova doba reorganizacije naših občin in marsikateri ukrep bo odvisen od manjšega ali večjega sodelovanja merodajnih faktorjev. Finančna vprašanja občin so že danes trd oreh vseh, posvetiti jim bo treba vso pozornost, ker ravno ona globoko režejo v meso našega ljudstva. Pa tudi važne administrativne reforme, ki so na dnevnem redu, važna socialna vprašanja, ki so v zvezi s težko gospodarsko krizo, in razne kulturne in gospodarske zadeve, ki jih morajo reševati občine, nas silijo k temu, da dajemo vsem občinskim upravam točna in hitra pojasnila. To je pa mogoče le potom tiska.

„Samoprava“ bo izhajala enkrat na mesec. Prinašala bo po ljudsko pisane strokovne članke o vseh vprašanjih, nanašajoče se na župane, občinske odbornike in tudi vse druge, ki se zanimajo za občinsko upravo. Posebno skrb in pažnjo bo list posvečal odgovorom na vprašanja, ker je ravno za ta del posebno zanimanje.

Na Dunaju, pa je takisto prav te dni glede na krizo izjavil, da bo gojil predvsem široki operni publiki užiten in ljub, torej melodiozen repertoar in odklanjal modne muzikalne zablude, ki jih odklanjajo ne le ljudstvo, nego vsi resni, stari in mladi, glasbeniki. Izkušal bo pritegniti čim več dobrega naraščaja, ga poskati in kar hitro angažirati, preden ga kdo drug ne izmakne ali preplača. Tako je delal že doslej, a v bodoče hoče še odločneje. Ljudje si pač žele na odru tudi novih pojavov in glasov, novih individualitet. (Emerik Kalman, znani operetni skladatelj, je napisal velik članek, v katerem dokazuje: »Treba nam je naraščaja!«)

Že doslej je direktor Kraus štedil z opremo odra, s kulisami, rekviziti in kostimi. Pravi: »Naši opremlni čudeži so večinoma star materijal, ki ga z raznimi umetniškimi adaptiramo za novo uporabo. Živimo prav za prav od lastne toščice. Naši profesionalisti se danes že pri vsakem želju pomisljajo, ali je treba kupiti nov žebelj, ali pa se morda ne našel star, ki se da še poravnati...«

Tudi v Zagrebu prirejajo za široke ljudske sloje med tednom in ob nedeljah in praznikih razne predstave po zelo znižanih cenah. V Frankopanski ulici imajo manjše gledališče, v katerem uprizarjajo vesele igre in operete, a sedeži so po 5 Din do 20 Din. Stojšče sploh ni.

V Ljubljani znižajo vstopnino n. pr. za sedež v 1. vrsti od 48 Din na 40 Din, pa se čudijo, da so sedeži vendar prazni. Tako znižanje je pač preneznatno in zato ne dosega uspeha. Že mnogo let pred prevratom smo imeli v Ljubljani »kronske predstave«, ki so se obnašale. Danes jih ni več. A z enakim poizkusom bi bilo treba začeti. Ime »dijaška« predstava ni ugodno, ker odvrača vse nedijake. Treba bi bilo splošno označbe cenenih predstav, ki naj bi bile pristopne dijaštvu, vojaštvu, delavstvu in sploh ljudstvu.

Zelo koristno bi bilo, ako bi pred takimi predstavami režiserji kratko razložili idejo in lepoto dela, opozorili na bistvo igre in na glavne osebe. Operni režiserji ali kapelniki bi s takim jedrnatim uvodom zelo olajšali razumevanje in uživanje glasbe in dejanja. Ako bi prav kratko očrtali še razvijanje dogodkov, bi privezali marsikogar, ki opere ne ljubi le zato, ker ne more dovolj naglo slediti dejanju.

Bistvene važnosti je repertoar. O njem pa prihodnje.

Profens.

med župani in občinskimi odborniki. Poleg teh vprašanj bo list posvečal vso skrb delu v županski zvezi ter bo prinašal vsa tozadevna organizacijska poročila. Nikakor ne moremo izpustiti tudi poročil o delovanju občin v ostalih banovinah naše države, ker le v medsebojnem spoznavanju ustvarjamo tudi duhovno edinstvo. Stopajoč s prvo številko pred naše občine, občinske odbornike, svetovalce in vse občinske uslužbence in ostale naročnike, izražamo eno željo: da bi list ustregel vsem njihovim željam in da bi v skupnem delu koristili razvoju naših občin in naše samouprave sploh.

Tako stopa »Samoprava«, glasilo županske zveze v Ljubljani, po enoletnem delovanju zveze pred našo javnost. Potreba po samostojnem glasilu je dovolj utemeljena, zato naj bi se na list naročili vsi, ki se zanimajo za naše občine, posebno pa občine same, župani, odborniki in občinski uslužbeni. Letna naročnina znaša za občine 100 Din, za vse ostale 40 Din. Uredništvo in uprava sta v prostorih županske zveze v Ljubljani, mestno načelstvo. Izdajatelj županska zveza; njen predstavnik Valentin Babnik, župan v St. Vidu pri Ljubljani. Za uredništvo dr. Riko Fux v Ljubljani. Prva številka je urejena prav pestro in prinaša izpod peresa odličnih poznavalcev občinskih razmer prav zanimive razprave in članke.

N. S. obč. uslužbenec.

Najlepši spomin.

— Prijatelj, prav zdi se mi, da si pozabil, da sem ti zadnjič poslal 200 Din.

— Kaj še, nasprotno, to je moj najlepši spomin.

Najprimernejša strica.

— Lahko se takoj vzameva, moj stric je župnik.

— Pa poskusiva, moj stric je advokat.

ZAHVALA

Vsem, ki ste tolažili mojo dobro, nepozabno ženo, oziroma ljubljeno mamico, gospo

JOSIPINO BREMŠAK

v njeni težki boleznii, jo spremljali v tako obilnem številu v njen novi, tih dom in vsem, ki ste tako iskreno sočustvovali z nami, prav prisrčen — Bog plačaj!

Ljubljana, 14. januarja 1933.

Obitelj Bremšakova.

Maurice Bodel

Filipina

Roman

Naglo je napeljala pogovor zopet drugam in začela govoriti o nepred-nejših zadevah: govorila je o plači slu-žinčadi, dodeljeni novima najemnikom in predlagala je, da bi jedli skupaj; vsak bi prispeval nekaj svojega okusa.

— Jaz jem zelo malo, — je dejala. — Imam gojboji želodček.

In domenila sta se, da se preseleli Grenadier s hčerko takoj drugi dan v palačo, kajti, — je menil prijatelj načel-nika kvesture, — človek se hotela kma-lu naveliča.

— Da, — je pritrdila grofica Coloz-zolo, — v hotelu se človek ne počuti tako domačega.

— Saj to je tisto, — je odgovoril Grenadier.

Vstal je, odstopical zadenski do vrat, se nizko priklonil in odhiti v hotel, hvaleč sam pri sebi svojo bodočo gospodinjjo.

Lepa grofica je pa ta čas beležila vtise, ki jih je bil napravil na njo Fran-cozov poset; napisala je več strani ob-segajoče poročilo in ga poslala policiji.

VII.

Dočim je pripravljala naš dobri Grenadier sebi in hčerki v Rimu tako

priljetno življenje, je dobila Filipina v hotel zagonetno pisemce; prinesel ga je deček, ki je pritekel v hotel in takoj zopet izginil. Pisemce se je glasilo:

»R. C. še vedno živ in pripravljen umreti za vas že v drugič, če ne pride-te ob štirih k Želvinemu vodnjaku na piazza Mattei.

— Ta fant pa čuti zame nekaj več, nego samo prijateljstvo, — je pomislila Filipina.

Ta igra v slepe miši med ljubeznijo in smrtjo jo je sicer zabavala, ni je pa mogla razburiti, kajti lubezen in smrt sta ji bila enako tuja pojma.

Brž je vzela načrt Rima in fotografski aparat ter odhitela svoji usodi na-proti. Italija se ji je zdela nov svet, kjer se fantje zabavajo s tem, da se ozi-rajo po dekletih, umirajo od teh pogle-dov in vstajajo zopet od mrtvih. V tem se je pa motila, kajti znano je, da se pripravljajo fante v novem Rimu na vojni in vse njene bridkosti, ne pa na ljubimkanje, da si olajajo sicer vročo kri s premagovanjem, skratka ženski temperament naleti tam na ledeno srce. Toda Filipina se je dala zapeljati praz-nim nadam: to je splošna lastnost tur-istov. Prispeja je na trg Mattei in za-gledala pred seboj samo vodnjak s šti-rimi bronastimi dečki, dražecimi želve s tem, da so spuščali na nje najslabo-vitejšje vodomete. Trg je bil prazen. Samo sključena starka je pometala po veži bližnje hiše.

Filipina je stopila k vodnjaku in si zmočila dlani z mrzlo vodo. To jo je tako osvežilo, da se je stresla in za-smejala. Njeno srce se je bilo polno rado-sti in nestrpnega pričakovanja.

Razmišljala je: To je pa res čuden način, da se seznaniva. Kaj takega se mi še ni pripetilo.

In res, njeni francoski prijatelji so si morali priboriti pot do nje ne s po-močjo skrivaj poslanih pisemc in po vijugastih stranskih ulicah, temveč skozi materine salone, po plaži v La Baule ali na tenišču, poimem solnca in veselih klicov.

Napravila je nekaj posnetkov tega slikovitega kotička, ki so ga poljubljali žarki zahajajočega solnca. Potem je pa sedla na bližnji kamen. Zaspala vlaga se je dvigala iz tal in padala s hiš. Zrak je dišal po plesni in po zmečkanih stonogah. Čas je hitel. Fanta ni bilo od nikoder. Filipina je še enkrat prebrala pisemce ... ob štirih pri Žel-vinem vodnjaku. Bilo je četrti na pet.

Vstala je in krenila čez trg. Gledoč mimo priprtih vrat stare hi-še je zaslišala plah klic. Ustavila se je, da vidi, kdo jo kliče. Stopila je k hiši in ko se je začel nov klic, je naglo od-prla vežna vrata na stečaj in zagledala žareče oči, ki so jo prestrašeno gledale in prst na ustih, v svarilo, naj bo pre-vidna.

— Ste sama? — je vprašal drhteč glas. — Ali niste opazili na pometajoči

babi nič sumljivega?

Bil je Rafael Carbinati. Zdelo se je, da ga je obšla globoka žalost.

— A, dober dan, gospod! — je za-klicala Filipina tako glasno, da je kar odmevalo po veži.

— Pst! — jo je posvaril fant.

— Gospod, — je vprašala Filipina s pritajenim glasom, — česa se pa tako bojite?

— Vsega, prav vsega, — je odgo-voril lepi Italijan.

Prijel je v mrčni veži Filipino za roko in ji priznal z zmočnim, obenem pa plamtečim glasom svojo vročo lju-bezen; povedal ji je, zakaj se boji, ka-ko ga je njena lepota očarala, kako ga je privedla usoda nekega jutra k Fe-delivariju, kjer ga je zadel njen angel-ski pogled naravnost v srce, kako je obupaval, kako je mislil umreti, ne da bi se znenil za solze najboljših prija-telev, kako mu je policija preprečila samomor, ko mu je v zadnjem hipu iztrgala iz rok veronol, ki ga je baš hotel zavžiti, in kako je rešil gospoda Grenadiere, njenega očeta, ječe, izgo-na in smrti.

— Da, — je dejala Filipina, — to je bilo zelo lepo, pokazali ste vso svojo plemenitost.

— O, — je dejal Rafael Carbinati povešenih oči, — storil sem pogumno svojo dolžnost. To je vse.

Tu in tam se je nemirno ozrl na trg, vsak najmanjši ropot, vsako praskanje

starkine metle, vsak otroški krik je pla-ho lovil z ušesi. Začel je zopet pripove-dovati vmes je pa vzdihoval. Opisoval je svoj prihod na kvesturo, kako ga je vlekle očetu tiste, ki jo je ljubil, čim ga je spoznal in kako pogumen je mo-ral biti, če je hotel kljubovati kvestor-ju, pripravljenemu na najenergičnejše ukrepe.

— Kako pogumni ste! — je vzklik-nila Filipina.

V sosedni ulici, morda v via Paga-nica, je ta čas zatrobil avto.

— Pozor! je zašepetal Rafael Car-binati.

Zapri je vrata, si zavihal ovratnik in potisnil klobuk na oči, rekoč:

— Ali veste gotovo, da vam ni nihče sledil?

— Seveda vem, — se je zasmejala Filipina.

Po tem zagotovilu je nadaljeval z opisovanjem svojih junaštev in iz nje-govega pripovedovanja je Filipina lah-ko sklepala, da fant pogumno brani nje-nega očeta, osumljenega antisfaizma: bahal se je, kako se hladnokrvno igra z življenjem, s svojo častjo in imetjem.

— To je res imenitno! — je ponav-ljala Filipina.

Toda Filipina bi bila že rada odšla iz tega mrčnega pozorišča nunege po-govora na solnce in pogledala v obraz mlademu možu, ki ji ni samo žrtvoval življenja, temveč je bil istega dne tudi rešil življenje njenemu očetu.

Spet novo zavetišče v Ljubljani

OTVORITEV DANES!

Vljudo naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem PREVZEL staroznano

gostilno „Pri Kmetu“ v Ljubljani, Gosposvetska cesta šte. 8.

Moja največja naloga je ustreči cenj. gostom, kar mi že moje strokovno delo dokazuje, katerega izvršujem že 25 let. Točil bom pristna dalmatinska in štajerska vina od Din 8.— naprej. — Stari prošek Din 28.—.

Pristno žganje: tropinovec, brinjevec in razno po nizkih cenah. — Posebno priporočam prvovrstno primorsko kuhinjo z vedno svežimi morskimi ribami ter vedno topla in mrzla je-dila. — Nizke cene! — Naklonjenosti občinstva se priporoča s hvalečnostjo 1905

STOŠIČ ŠIME.

Zahvala.

V naši težki srčni bolesi vsled iz-gube naše srčno ljubljene soproge in mamice, gospe

MARIJE PUC

roj. Petrovčič

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so nam izrazili sožalja. Posebno se zahvaljujemo čč. duhovščini, pošttnim uradnikom in uslužbenecem, pošttnemu pevskeemu zboru za krasno petje, društvu »Soča« ter vsem prijateljem in znancem, ki so pokojnico v tako obil-nem številu spremlili na njeni zadnji poti.

Ljubljana, dne 14. dec. 1933.

Zalujoči ostali.

>Mali oglasi<

Večja beseda 60 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanje brez znakov ne odgovorjamo. Najmanjši oglas Din 5.—

STANOVANJA

NEOPREMLJENA SOBA popolnoma separirana. 7 m ši-roka in 6 m globoka, ob tro-mostovju se takoj odda. — Na-slov v upravi »Slovenskega Na-rodca«. 720

ZIVALI

NEMSKA RESAVKA čistokrvna, stara 5 mesecev, oziroma 2 leti star dober pes-čuvaj naproday. — Andrej Po-točnik, škofja Loka, Karl. uli-ca. 729

NEPREMIČNINE

MALO POSEST vzamem v najem ali kupim. Ponudbe na: Arhitekt Heinzel, Zagreb, Jelačičev trg 10 a. 727

MODISTINJE, POZOR! V mestu Slovenije ugodno prodam za primerno ceno naj-bojše vpeljano modistarijo in predtiskarijo z vsem inventar-jem, radi preselitve v Zagreb. Pismena pojasnila daje Lea Matašić, Zagreb, Vlaška 105/II levo. 697

MLIN NA VODO z vsem inventarjem naproday za 40.000 Din. Pojasnila daje: Kastelic Anton, Mirna, Slov. (prehod »Viktoria« palače)

DVOSTANOVANJSKA HIŠA v Kozarjih ob Tržaški cesti na-proday. Vsako stanovanje ob-stoji iz ene sobe in kuhinje. Po-leg hiše je tudi nekaj vrta. — Kupnina se lahko poravnava s hranilnimi knjižicami prizna-nih zavodov. Naslov pove upra-va »Slov. Narodca«. 719

PEKARILJO

dobro idočo, s stanovanjem, na Gornjskem oddam za več let v najem. Pojasnila: Metere, Za-breznica 6, p. žirovnica. 690

3. Vazduhoplovni Puk v Skop-lju odda v zakup s 1. februar-jem 1933 svojo

OFICIRSKO MENAŽO na aerodromu v Skoplju. Pogo-ji zakupa se dobijo od upravne-ga odbora oficirske menaže 3. Vazduhoplovnega Puka za ce-no Din 30. 672

GLASBA

KLAVIRJI, PIANINI prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MU-ZIKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. 97L

IZPOSODJAMO plošče, gramofone, radio-aparate. — »SLAGER«, Aleksandrova c. 4 (prehod »Viktoria« palače)

NAROČAJTE SLOVENSKI NAROD MESEČNA NAROČNINA DIN 12.-

PRODAM

SUHIH BUKOVH DRV 5-6 vagonov ima naproday — Ivan Bregar, Medija-Izlake. 728

KROMPIR ZA KRMO droban, cca. 2 vagona, po 60 para kilogram proda graščina Poganik, pošta Litija. 671

IZVRSTNA JABOLKA po 3 Din loco Bled, po povzet-ju razpošilja posestvo Krištof, Bled II. 687

1200 kg LUCERNE prvovrstne, naproday v Spodnji Hudičji št. 62 pri Celju. 684

KROMPIR ZA KRMO droban, cca. 2 vagona, po 60 pa-ra kilogram, proda graščina Poganik, pošta Litija. 705

SLUŽBE

ZASTOPSTVO za povečanje slik oddamo pot-niku. Za vzorce potrebno 100 di-narjev kavcije. Ponudbe: »In-terreklam«, Zagreb, Masaryko-va 8. 725

MLADA NATAKARICA začetnica išče službo. — Anica Rednak, Sevnica. 726

TRAJEN IN DONOSEN ZASLUZEK!

Limonina limonin sok v prašku je neprecenljive vrednosti, ker nadomešča limono za vse po-trebe in je še cenejši od limo-ne. — Sprejmemo se zastopniki za vsa mesta v državi. Potre-ben kapital Din 3000.— »LIMO-NINA«, Zagreb, Nodilova 1/L.

POVERJENIKE stalne, reprezentativne, pri in-dustrijah in trgovcih poznane, potrebujemo za vsako mesto. Ponudbe na firmo: »Kompas«, Beograd, Knjeginje Ljubice 7. 698

GOSPODIČNA-ZAČETNICA zmožna strojepljsja in stenogra-fije — se išče. — Ponudbe pod »Livada 712« na upravo »Slov. Narodca«.

RAZNO

Oglejte si! zalogo moških klobukov. Kras-na izbira, nizke cene; preobli-kovanje 25-45 Din.

FRANC BERNIK družba z o. z., Dumajska cesta št. 14 vhod poleg trgovine Agnola.

NA DOMAČE KOLNE ter vsa mrzla in gorka jedila ter prvovrstna vina vabi na obilen obisk — Restavracija »PRI KATRICKI«, Rožna dol-i-na, Cesta VIII. 732

Lepa rimska JABOLKA

Din 2.-

pri GOSPODARSKI ZVEZI

MODROCE

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

IGNACIJ NAROB, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (»Pri Levu«) 25/T

SMUČARJI!

Snega pršica na trdi podlagi 35 cm, temperatura 16 C, smu-ka idealna. Po nizki ceni dobra hrana in kurjene sobe. — Re-stavracija Mrzli Studenec. 688

PREMOG, DEVA, KOKS

najboljše kakovosti najceneje: RUDOLF VELEPIČ, Ljublja-na VII, Jernejeva cesta št. 25. Telefon 2708.

SLAŠČIČARNA „PELICON“

Wolfova ulica šte. 14

PRIPOROČA DNEVNO SVEŽE PRVOVRSTNE

„PUSTNE KROFE“

ZAHVALA

Podpisana izrekam tem potom LJUDSKI SAMOPOMOČI v Mariboru najljubnejšo zahvalo za kulantno izplačilo pripa-dajoče podpore po smrti moje matere gospe Antonije Kerme in priporočam to prekorno ustanovo.

Ljubljana, 9. januarja 1933.

MARIJA KERMC.

Anton Fuchs

kleparska delavnica, Gosposvetska c. 16

»PRI LEVU«

izvršuje vsa kleparska in lesnocementna dela pri novih zgradbah kakor tudi pri starih najsolidnejše in po zmernih cenah. 119/T

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, triciklji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroš. vozičkov, LJUBLJANA, Karlova c. 4

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je naš srčno ljubljani sprog, sin, brat, stric svak in zet, gospod

LUDVIK GERKMAN m!

sin trgovca in posestnika

v petek, dne 13. t. m., po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, 15. januarja 1933. ob 1/2 3. uri popoldne iz mrtvaške veže na Stari poti št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. januarja 1933.

Finu Gerkman roj. Petriček soproga

Franjo Gerkman brat

Lina Gerkman roj. Japelj svakinja

Ludvik in Marija Gerkman starši

Marija Erjavec roj. Gerkman sestra

Franc Erjavec svak

in vsi ostali sorodniki

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod